

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii,
wynikające z realizowanego programu nauczania,
sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów na lekcjach historii
oraz warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z historii
obowiązujące w roku szkolnym 2023-2024
dla **klasy 4, 5, 6, 7, 8**

I. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii,
wynikające z realizowanego programu nauczania.

Wymagania ogólne dla klasy 4, 5, 6, 7, 8

Chronologia historyczna:

1. Odróżnianie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.
2. Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok.
3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.
4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo-skutkowych.
5. Dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym.

Analiza i interpretacja historyczna.

1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków.
2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
3. Rozróżnianie w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej.
4. Objaśnianie związków przyczynowo-skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych.
5. Dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.

Tworzenie narracji historycznej.

1. Konstruowanie ciągów narracyjnych przy wykorzystaniu zdobytych informacji źródłowych.
2. Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.
3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.
4. Tworzenie krótkich i długich wypowiedzi: planu, notatki, rozprawki, prezentacji.

Wymagania szczegółowe dla klasy 4

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych ocen klasyfikacyjnych

DZIAŁ I. ZAPOZNAJ SIĘ Z HISTORIĄ			
1.	<p>Historia... Co to takiego?</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • historia jako dzieje, • praca historyka, • epoki w dziejach człowieka. 	<p>Uczeń wie, co to jest historia i czym zajmuje się historyk. Wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii. Rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość oraz wpływ współczesnych zdarzeń, także z własnego życia, na kształtowanie się przyszłej historii. Wskazuje przykładowe wydarzenie historyczne oraz jego przyczyny i skutki.</p>
	<p>Poznaj to, co nieznanne. Archeologia</p>	<p>Uczeń wie, czym zajmuje się archeolog. Wie, jakimi narzędziami i technikami posługuje się archeolog.</p>	<p>Uczeń wymienia przykłady znalezisk archeologicznych i ocenia ich przydatność dla poznawania przeszłości. Rozumie znaczenie pracy archeologa dla poznawania przeszłości. Dokładnie omawia elementy stanowiska archeologicznego.</p>
2.	<p>Wśród starych ksiąg, obrazów i budowli</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • źródła historyczne. 	<p>Uczeń wie, co to są: źródło historyczne, legenda, zabytek. Wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane.</p>	<p>Uczeń wskazuje różne formy poznawania historii (film fabularny, dzieło malarskie). Rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka, podaje konkretne przykłady. Odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne. Wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie.</p>

<p>3.</p>	<p>Kiedy to było? Historia zegara i nie tylko...</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chronologia, • tysiąclecie, era, przed naszą erą, • określanie wieku wydarzenia na podstawie daty rocznej (w odniesieniu do naszej ery), • obliczanie czasu, który upłynął między wydarzeniami (z okresu naszej ery). 	<p>Uczeń zna różne rodzaje zegarów. Wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tysiąclecie, era). Umieszcza wydarzenia na osi czasu. Wie, co to jest chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę (w odniesieniu do naszej ery). Oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami z okresu naszej ery.</p>	<p>Uczeń wie, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze. Rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia. Rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery. Na podstawie daty rocznej określa wiek i jego połowę (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).</p>
	<p>Palcem po mapie</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mapa historyczna, • rodzaje map i planów historycznych. 	<p>Uczeń wie, co to są mapa i plan. Wie, co to jest: tytuł mapy, legenda mapy. Wie, jakie są rodzaje map i planów historycznych. Wskazuje na mapie konkretne miejsca i określa ich przynależność państwową.</p>	<p>Uczeń odróżnia różne rodzaje map historycznych. Wskazuje różnice między mapą dawną i współczesną. Rozumie znaczenie czytania mapy dla poznania zjawisk i procesów historycznych. Odczytuje legendę dowolnej mapy historycznej i wskazuje zamieszczone w legendzie symbole na mapie.</p>
<p>DZIAŁ II. MOJA HISTORIA, MOJA OJCZYZNA</p>			

4.	<p>Ja i moja historia</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tradycja rodzinna, • pokolenie, • tablice genealogiczne. 	<p>Uczeń wie, co to są: pamiątka rodzinna, zwyczaj, tablica przodków.</p> <p>Odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków.</p> <p>Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie.</p>	<p>Uczeń rysuje tablicę przodków i tablicę potomków.</p> <p>Gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa.</p> <p>Rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny.</p> <p>Sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia.</p>
5.	<p>Wielka i mała ojczyzna</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • region, • mała ojczyzna. 	<p>Uczeń wie, co to są: ojczyzna, patriotyzm, region.</p> <p>Wie, co to jest mała ojczyzna.</p>	<p>Uczeń rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii.</p> <p>Znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny.</p> <p>Interesuje się życiem lokalnym.</p> <p>Wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”.</p>
	<p>Poznaj to, co nieznane.</p> <p>Polska niejedno ma imię</p>	<p>Uczeń zna pojęcia <i>gwary</i>, <i>stroju regionalnego</i>.</p> <p>Wskazuje na mapie i nazywa region, w którym mieszka.</p>	<p>Uczeń wskazuje na mapie i nazywa główne regiony współczesnej Polski.</p> <p>Rozumie znaczenie lokalnych zwyczajów jako elementu polskiej kultury.</p> <p>Opowiada o zwyczajach swojego regionu: gwarze, stroju regionalnym, potrawach.</p>
6.	<p>Nasze polskie symbole</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stolica Polski, • godło, flaga i hymn państwowy, • historia polskiego godła. 	<p>Uczeń wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe.</p> <p>Wymienia najważniejsze polskie święta państwowe.</p>	<p>Uczeń rozumie, że mamy obowiązek chronić nasze symbole narodowe i okazywać im szacunek.</p> <p>Rozumie konieczność zdobywania wiedzy o ojczyźnie.</p> <p>Posługując się przykładami, opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków.</p>
7.	<p>Legendarne początki</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • legendy polskie. 	<p>Uczeń wie, co to jest legenda.</p> <p>Zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu.</p>	<p>Uczeń rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości.</p> <p>Wymienia przykłady legend związanych z różnymi regionami Polski.</p> <p>Opowiada przykładową legendę związaną z wybranym regionem Polski.</p> <p>Wskazuje w legendzie elementy realne i fikcyjne.</p> <p>Zna legendę o Kraku i Wandzie.</p>

DZIAŁ III. W POLSCE PIASTÓW I JAGIELLONÓW			
8.	<p>W czasach Mieszka i Dobrawy</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gniezno, • państwo Mieszka I. 	<p>Uczeń wie, co to są: plemię, gród.</p> <p>Zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I.</p> <p>Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I.</p>	<p>Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I.</p> <p>Odróżnia źródło historyczne od legendy.</p> <p>Wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich.</p> <p>Rozumie wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości.</p> <p>Ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I.</p>
9.	<p>Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjazd gnieźnieński. 	<p>Uczeń wie, kto to byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry.</p> <p>Zna datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego.</p> <p>Opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha.</p>	<p>Uczeń wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski.</p> <p>Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie.</p> <p>Rozumie znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha przez Bolesława Chrobrego.</p> <p>Podjmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego.</p> <p>Wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia św. Maurycego.</p>
	<p>Poznaj to, co nieznanne.</p> <p>Koronacja</p>	<p>Uczeń rozpoznaje insygnia koronacyjne.</p> <p>Omawia funkcje poszczególnych insygniów władzy monarszej.</p>	<p>Uczeń opowiada ze szczegółami o średniowiecznych uroczystościach koronacyjnych.</p>

	<p>Wśród średniowiecznych zakonników</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia średniowiecznych zakonników, • rola zakonów na ziemiach polskich. 	<p>Uczeń wie, co to jest klasztor.</p> <p>Wymienia zajęcia średniowiecznych zakonników.</p> <p>Omawia zajęcia średniowiecznych zakonników.</p> <p>Opowiada o przepisywaniu ksiąg.</p>	<p>Uczeń wymienia dwa średniowieczne zakony.</p> <p>Zna pojęcia opata i relikwii.</p> <p>Rozumie znaczenie klasztorów w średniowieczu.</p> <p>Rozpoznaje po strojach benedyktyna i cystersa.</p>
10.	<p>Polska Kazimierza Wielkiego</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie państwa, • Akademia Krakowska, • uczta u Wierzyńka. 	<p>Uczeń wie, kto to był Kazimierz Wielki.</p> <p>Wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego.</p> <p>Wie, kto to był Mikołaj Wierzynek.</p> <p>Zna datę założenia Akademii Krakowskiej.</p>	<p>Uczeń wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego na początku jego panowania i przyłączone do Polski przez tego władcę.</p> <p>Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.</p> <p>Rozumie znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski i je ocenia.</p> <p>Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.</p> <p>Ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego.</p>
11.	<p>Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch państw</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jadwiga i Jagiełło, • przyczyny unii Polski z Litwą. 	<p>Uczeń wie, kto to byli Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło.</p> <p>Zna legendę o klamerce królowej Jadwigi.</p> <p>Wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie.</p> <p>Zna datę zawarcia unii w Krewie.</p>	<p>Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego.</p> <p>Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej.</p> <p>Zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie.</p> <p>Samodzielnie ocenia unię w Krewie.</p>

12.	<p>Wielka wojna z Krzyżakami</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny i skutki bitwy pod Grunwaldem, • Zawisza Czarny – wzór średniowiecznego rycerza. 	<p>Uczeń wie, kim byli Krzyżacy.</p> <p>Zna datę bitwy pod Grunwaldem.</p> <p>Wie, kto to był Zawisza Czarny.</p> <p>Zna przebieg bitwy pod Grunwaldem.</p> <p>Opowiada o bitwie pod Grunwaldem.</p> <p>Odczytuje z planu przebieg bitwy pod Grunwaldem.</p> <p>Rozumie znaczenie powiedzenia: „polegać jak na Zawiszy”.</p>	<p>Uczeń opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo.</p> <p>Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald.</p> <p>Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami.</p> <p>Rozumie znaczenie bitwy pod Grunwaldem.</p> <p>Zna historię Zawiszy Czarnego.</p> <p>Opowiada o przyjęciu przez Władysława Jagiełłę dwóch nagich mieczy przed bitwą grunwaldzką (patrz: karta pracy do lekcji 12.).</p>
	<p>Rycerze i turnieje</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • średniowieczny zamek i jego mieszkańcy. 	<p>Uczeń wie, kto to byli: rycerz, giermek.</p> <p>Wie, co to jest herb.</p> <p>Wymienia elementy średniowiecznego zamku.</p> <p>Wie, kto to był paż.</p> <p>Wie, co to są: turniej rycerski, pasowanie na rycerza.</p> <p>Podaje przykładowe zasady kodeksu rycerskiego.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia pojęcia: herb, turniej, pasowanie na rycerza.</p> <p>Wie, jakie były funkcje poszczególnych elementów średniowiecznego zamku.</p> <p>Rozumie znaczenie kodeksu rycerskiego.</p> <p>Wyjaśnia na przykładzie Zawiszy Czarnego, czy średniowieczny rycerz może być wzorem dla współczesnego człowieka.</p>
13.	<p>Astronom, który poruszył Ziemię</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • życie krakowskich żaków, • Mikołaj Kopernik – wykształcenie i dorobek. 	<p>Uczeń wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik.</p> <p>Opowiada o życiu Mikołaja Kopernika.</p> <p>Opowiada o życiu krakowskich żaków.</p>	<p>Uczeń opowiada, jakie wykształcenie miał Mikołaj Kopernik.</p> <p>Wskazuje na mapie miejsca związane z Mikołajem Kopernikiem.</p> <p>Objaśnia, czego dotyczyła teoria heliocentryczna.</p> <p>Wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.</p> <p>Zna najslawniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.</p>

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych rocznych ocen klasyfikacyjnych

DZIAŁ IV. W CZASACH ZWYCIĘSTW I LATACH NIEWOLI			
14.	<p>Jan Zamoyski – wódz i mąż stanu</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukacja, • działalność polityczna, • działalność kulturalna. 	<p>Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski.</p> <p>Wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia.</p>	<p>Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”.</p> <p>Wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów.</p> <p>Wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów.</p> <p>Rozumie rolę wybitnej jednostki w dziejach.</p> <p>Omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa).</p>
15.	<p>W czasach skrzydlatych jeźdźców</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czasy potopu szwedzkiego – Stefan Czarniecki i Augustyn Kordecki, • Jan III Sobieski i wyprawa wiedeńska. 	<p>Uczeń wie, kto to byli: Stefan Czarniecki, Augustyn Kordecki, Jan III Sobieski.</p> <p>Zna datę bitwy pod Wiedniem.</p> <p>Wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz.</p> <p>Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją.</p> <p>Zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego.</p> <p>Zna słowa drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu.</p> <p>Rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego.</p> <p>Zna datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski.</p> <p>Rozumie treść drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>.</p> <p>Samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem.</p>

	<p>Epoka stanisławowska</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obiady czwartkowe, • Komisja Edukacji Narodowej, • Bernardo Belotto zwany Canalettem. 	<p>Uczeń wie, kiedy powołano Komisję Edukacji Narodowej.</p> <p>Wymienia osiągnięcia króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie kultury.</p> <p>Wie, kim byli Marcello Bacciarelli i Canaletto.</p> <p>Rozpoznaje na ilustracji Pałac na Wodzie w Łazienkach Królewskich w Warszawie.</p>	<p>Uczeń wie, w jakim celu powołano Komisję Edukacji Narodowej.</p> <p>Wie, co to były Szkoła Rycerska i obiady czwartkowe.</p> <p>Wie, kto to byli Ignacy Krasicki i Grzegorz Piramowicz.</p> <p>Rozumie znaczenie rozwoju nauki i sztuki.</p> <p>Opowiada szczegółowo o kulturze epoki stanisławowskiej, np. o dziełach Ignacego Krasickiego lub Marcella Bacciarellego.</p>
16.	<p>Insurekcja kościuszkowska</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Konstytucja 3 maja</i>, • Tadeusz Kościuszko – naczelnik powstania, • kosynierzy, • III rozbiór Polski. 	<p>Uczeń zna datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji.</p> <p>Wie, kto to był Tadeusz Kościuszko.</p> <p>Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski.</p> <p>Zna datę insurekcji kościuszkowskiej.</p> <p>Wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy.</p> <p>Wie, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe.</p>	<p>Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru Polski.</p> <p>Opowiada o bitwie pod Raławicami.</p> <p>Wie, co to była <i>Konstytucja 3 maja</i> i rozumie jej znaczenie.</p> <p>Wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie.</p> <p>Ocenia insurekcję kościuszkowską – wskazuje jej mocne i słabe strony.</p> <p>Na podstawie wiedzy z bieżącej lekcji (i ewentualnie z lekcji dodatkowej <i>*Epoka stanisławowska</i>) wymienia przyczyny rozbiorów Polski.</p>

17.	<p>Dał nam przykład Bonaparte</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legiony Polskie we Włoszech – Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki, • <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>. 	<p>Uczeń wie, kto i kiedy napisał tekst <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>.</p> <p>Wie, kto to byli: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki.</p> <p>Wie, kiedy powstały Legiony Polskie.</p> <p>Zna na pamięć polski hymn.</p>	<p>Uczeń opowiada o powstaniu Legionów Polskich.</p> <p>Rozumie znaczenie Napoleona dla sprawy polskiej.</p> <p>Ocenia działania Napoleona w odniesieniu do Polaków.</p>
18.	<p>Powstańcy styczniowi i podziemne państwo</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny i przebieg powstania styczniowego, • Romuald Traugutt – ostatni przywódca powstania styczniowego. 	<p>Uczeń wie, co to były branka i Cytadela warszawska.</p> <p>Zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego.</p> <p>Wie, co to były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział.</p> <p>Wie, kto to był Romuald Traugutt.</p>	<p>Uczeń wie, że w 1830 roku wybuchło powstanie listopadowe.</p> <p>Wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego.</p> <p>Rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką.</p> <p>Opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego.</p> <p>Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy miejsca związane z powstaniem styczniowym i zna jego lokalnych bohaterów.</p> <p>Ocenia powstanie styczniowe.</p>
	<p>O polską mowę</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • walka Polaków z germanizacją i rusyfikacją. 	<p>Uczeń wie, co to były rusyfikacja i germanizacja.</p> <p>Wie, co to jest tajne nauczanie.</p> <p>Omawia sytuację Polaków w poszczególnych zaborach.</p> <p>Opowiada o oporze Polaków wobec rusyfikacji oraz germanizacji (Michał Drzymała, dzieci z Wrześni).</p>	<p>Uczeń wie, co to jest <i>Rota</i> Marii Konopnickiej.</p> <p>Wie, co to były rugi pruskie.</p> <p>Ocenia znaczenie oporu Polaków wobec zaborców.</p> <p>Zna i rozumie treść <i>Roty</i>.</p>

19.	<p>W laboratorium wielkiej uczzonej</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukacja Marii Skłodowskiej, • największe osiągnięcia naukowe i pozanaukowe Marii Skłodowskiej-Curie. 	<p>Wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.</p>	<p>Uczeń wie, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla.</p> <p>Ocenia działalność Marii Skłodowskiej-Curie.</p> <p>Zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku.</p>
DZIAŁ VI. TRUDNE DZIEJE OSTATNICH STU LAT			
20.	<p>Józef Piłsudski i jego żołnierze</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • polskie formacje zbrojne w czasie I wojny światowej, • rola Józefa Piłsudskiego w czasie I wojny światowej, • polityka mocarstw wobec Polaków. 	<p>Uczeń zna datę rozpoczęcia I wojny światowej.</p> <p>Wie, kto to był Józef Piłsudski.</p> <p>Wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową.</p> <p>Wie, kto to był Roman Dmowski.</p> <p>Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej.</p>	<p>Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej.</p> <p>Wie, kto to był Józef Haller.</p> <p>Rozumie, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości.</p> <p>Opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego.</p> <p>Ocenia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w czasie I wojny światowej.</p>
	<p>Bitwa Warszawska</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wojna polsko-bolszewicka, • Bitwa Warszawska i jej znaczenie. 	<p>Uczeń zna datę Bitwy Warszawskiej.</p> <p>Rozumie pojęcia: Armia Czerwona, bolszewicy.</p> <p>Opowiada o przebiegu Bitwy Warszawskiej.</p>	<p>Uczeń wymienia przyczyny i skutki wojny Polski z bolszewicką Rosją.</p> <p>Wskazuje na mapie ziemie, o które Polacy walczyli w okresie kształtowania się granic odrodzonej Polski.</p> <p>Rozumie określenie „Cud nad Wisłą”.</p> <p>Wyjaśnia znaczenie Bitwy Warszawskiej dla losów Polski i Europy.</p>

21.	<p>Miasto z morza</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powojenna odbudowa II Rzeczypospolitej, • Eugeniusz Kwiatkowski – port w Gdyni i COP. 	<p>Uczeń wskazuje na mapie Gdynię i COP.</p> <p>Opowiada o powstaniu portu i miasta Gdyni.</p> <p>Uczeń wie, kto to był Eugeniusz Kwiatkowski.</p>	<p>Uczeń wie, kto to był Władysław Grabski.</p> <p>Rozumie znaczenie powstania Gdyni i COP dla odrodzonej Polski.</p> <p>Wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości.</p> <p>Ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej.</p>
22.	<p>Szare Szeregi</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • polityka Niemiec i ZSRS w stosunku do okupowanych ziem polskich, • różne formy oporu Polaków wobec okupantów. 	<p>Uczeń wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu.</p> <p>Wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi.</p> <p>Zna datę rozpoczęcia II wojny światowej.</p> <p>Wie, co to były tajne nauczanie i mały sabotaż.</p> <p>Wie, kto to byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”.</p> <p>Opowiada o akcji pod Arsenalem.</p>	<p>Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne.</p> <p>Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami.</p> <p>Rozumie, dlaczego należy czcić pamięć Polaków prześladowanych podczas II wojny światowej.</p> <p>Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy miejsca związane z prześladowaniami ludności polskiej podczas II wojny światowej i zna lokalnych bohaterów tego okresu.</p> <p>Wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży.</p>
	<p>Poznaj to, co nieznanne.</p> <p>Powstańcza barykada</p>	<p>Uczeń zna datę dzienną rozpoczęcia powstania warszawskiego.</p> <p>Wie, ile dni trwało powstanie warszawskie.</p> <p>Zna skutki powstania warszawskiego.</p>	<p>Uczeń wie, jaką rolę w powstaniu warszawskim odgrywali najmłodszy powstańcy (harcerze, łącznicy i sanitariuszki).</p> <p>Wymienia przyczyny klęski powstania warszawskiego.</p> <p>Ocenia powstanie warszawskie.</p>

23.	<p>Żołnierze niezłomni</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie się komunistycznej władzy w Polsce, • opór Polaków wobec władzy komunistycznej w pierwszych latach po II wojnie światowej. 	<p>Uczeń zna datę zakończenia II wojny światowej.</p> <p>Wie, kto to byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna „Inka”.</p> <p>Wie, na czym polegała specyfika władzy komunistów w Polsce.</p> <p>Wie, kto to byli żołnierze niezłomni (wyklęci).</p> <p>Opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia określenie „żołnierze niezłomni”.</p> <p>Rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja.</p> <p>Rozumie, dlaczego należy czcić pamięć żołnierzy niezłomnych.</p> <p>Ocenia działania komunistycznych władz w powojennej Polsce.</p>
24.	<p>Bohaterowie Solidarności</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • polskie społeczeństwo i komunistyczne władze, • powstanie Solidarności, stan wojenny, • okrągły stół i upadek komunistycznej władzy w Polsce. 	<p>Uczeń zna datę roczną powstania Solidarności.</p> <p>Wie, kto to jest Lech Wałęsa.</p> <p>Zna datę wprowadzenia stanu wojennego.</p> <p>Wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko.</p>	<p>Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego.</p> <p>Dostrzega związek między działalnością Solidarności a obaleniem komunizmu w Polsce.</p> <p>Zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych.</p> <p>Rozumie znaczenie powstania Solidarności dla historii Polski i Europy.</p> <p>Ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca 1989 roku.</p>
25.	<p>Papież Polak</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • młodość i działalność Karola Wojtyły jako biskupa i nauczyciela młodzieży, • papież Jan Paweł II. 	<p>Uczeń wie, kto to był Jan Paweł II (Karol Wojtyła).</p> <p>Wie, kto to był Stefan Wyszyński.</p> <p>Wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża.</p> <p>Zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka.</p>	<p>Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II.</p> <p>Uczeń wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.</p> <p>Rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce.</p> <p>Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy (regionie) miejsca związane z Janem Pawłem II.</p>

Wymagania szczegółowe dla klasy 5

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych ocen klasyfikacyjnych

<p>1. Najdawniejsze dzieje człowieka</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Człowiek rozumny. 2. Życie człowieka w okresie paleolitu. 3. Rewolucja neolityczna i zmiany w życiu człowieka. 4. Pierwsi rzemieślnicy i kupcy. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kontynent, z którego pochodzi człowiek; – opisuje życie ludzi przed rewolucją neolityczną i po niej; – rozumie pojęcia: wędrowny i osiadły tryb życia oraz potrafi je wyjaśnić; – rozumie pojęcia: neolit, paleolit, rewolucja neolityczna 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, dlaczego pierwsi ludzie prowadzili najpierw wędrowny, a później osiadły tryb życia; – wie, dlaczego pojawili się kupcy i rzemieślnicy; – analizuje wpływ rewolucji neolitycznej na zmiany w życiu ludzi na różnych płaszczyznach; – analizuje wpływ warunków geograficznych na życie ludzi i zmiany w nim zachodzące
<p>2. Mezopotamia – narodziny pierwszej cywilizacji</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowe surowce i nowe narzędzia. 2. Warunki geograficzne Mezopotamii i ich wpływ na życie ludzi. 3. Powstanie państw w Mezopotamii. 4. Religia i osiągnięcia Mezopotamii. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Mezopotamię; – zna najważniejsze rzeki Mezopotamii; – wymienia trzy osiągnięcia mieszkańców Mezopotamii; – wie, kim był Hammurabi, i zna założenia jego kodeksu; – wymienia surowce, z których zaczęto wyrabiać narzędzia; – omawia znaczenie nowych surowców, z których wykonywano narzędzia; – rozumie znaczenie słów: politeizm i kodeks 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie wylewów rzek dla rozwoju rolnictwa; – omawia religię politeistyczną; – uzasadnia nazwę – Żyzny Półksiężyc; – wymienia okoliczności, które wpłynęły na powstanie państwa; – analizuje znaczenie wynalezienia pisma dla funkcjonowania państwa; – wskazuje konsekwencje wynalezienia koła

<p>3. Starożytny Egipt</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki geograficzne starożytnego Egiptu i ich wpływ na życie mieszkańców. 2. Faraon i jego władza. 3. Społeczeństwo Egiptu. 4. Pismo egipskie. 5. Bogowie egipscy. 6. Grobowce faraonów. 7. Osiągnięcia Egipcjan. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, nad jaką rzeką leży Egipt; – rozumie pojęcia: faraon i hieroglify; – wie, dlaczego wylewy Nilu miały wpływ na plony; – wie, czym zajmowali się: faraon, pisarze, rzemieślnicy, kupcy, kapłani; – rozumie pojęcia: politeizm, piramida, sarkofag, mumia; – wymienia trzy osiągnięcia Egipcjan; – wymienia bogów egipskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Egipt był nazywany darem Nilu; – rozumie pojęcie monarcha despotyczna; – omawia władzę faraona; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa; – porównuje Egipt z Mezopotamią pod względem wpływu warunków geograficznych na życie mieszkańców; – rozumie, dlaczego Egipcjanie mumifikowali zwłoki; – rozumie znaczenie wynalazków Egipcjan; – porównuje wynalazki poznanych cywilizacji
<p>4. Starożytny Izrael</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki geograficzne Izraela. 2. Judaizm i jego zasady. 3. Najważniejsze postacie z historii Izraela. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Palestynę; – rozumie pojęcia: dekalog, judaizm, monoteizm, Jahwe; – wie, w kogo wierzyli Żydzi; – podaje cechy judaizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na związek warunków geograficznych z zajęciami mieszkańców Palestyny; – wskazuje najważniejsze postacie z historii Izraela i wiąże je z wydarzeniami; – opisuje wędrówki i niewolę Żydów; – porównuje cechy judaizmu i chrześcijaństwa, dostrzega korzenie chrześcijaństwa w judaizmie
<p>5. Starożytne Indie i Chiny</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dolina Indusu i jej mieszkańcy. 2. Osiągnięcia mieszkańców starożytnych Indii. 3. Powstanie Chin – wpływ warunków geograficznych na życie mieszkańców. 4. Osiągnięcia starożytnych Chin. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie miejsca powstania cywilizacji w Azji; – wymienia osiągnięcia pierwszych cywilizacji w Azji 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ warunków geograficznych na powstanie cywilizacji; – omawia znaczenie chińskich wynalazków; – wskazuje wynalazki, które zostały przeniesione z Azji do Europy;
<p>6. Lekcja powtórzeniowa. Pierwsze cywilizacje</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje położenie poznanych cywilizacji na mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ warunków geograficznych na życie codzienne ludzi;

<p>Zagadnienia</p> <p>1. Powstanie i osiągnięcia pierwszych cywilizacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi podać co najmniej jedną informację na ich temat; – wymienia zajęcia mieszkańców poznanych państw; – wskazuje przykłady politeizmu i monoteizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje osiągnięcia omówionych cywilizacji, potrafi je przyporządkować do danego obszaru; – dostrzega i analizuje wpływ osiągnięć na zachodzące zmiany; – potrafi dostrzec różnice między cywilizacjami w różnych dziedzinach życia
<p>Dział II. Starożytna Grecja</p>		
<p>7. Cywilizacja starożytnych Greków</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Warunki geograficzne i ich wpływ na życie mieszkańców.</p> <p>2. Miasta-państwa.</p> <p>3. Kolonizacja grecka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie starożytną Grecję; – rozumie pojęcia: polis, Hellada, Hellenowie, akropol, agora, kolonia; – wymienia zajęcia Greków 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega i omawia wpływ warunków geograficznych na zajęcia i sposób życia starożytnych Greków; – rozumie przyczyny powstawania polis; – rozumie przyczyny kolonizacji greckiej; – rozumie przyczyny wpływów greckich w basenie Morza Śródziemnego
<p>8. W demokratycznych Atenach</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Demokracja.</p> <p>2. Zgromadzenie ludowe, urzędnicy ateńscy.</p> <p>3. Społeczeństwo Aten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie demokracja; – omawia demokrację jako sposób sprawowania rządów 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia urzędników ateńskich oraz ich kompetencje; – omawia różnice w zadaniach kobiet i mężczyzn oraz obywateli i cudzoziemców; – porównuje współczesną demokrację z demokracją ateńską
<p>9. Wierzenia starożytnych Greków</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Mitologia grecka.</p> <p>2. Bogowie greccy.</p> <p>3. Formy oddawania czci bogom</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie politeizm w odniesieniu do wierzeń Greków; – wie, gdzie była siedziba bogów greckich; <ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona, Hades, Atenę, Afrodytę, Herę, Apolla; – opisuje wygląd bogów 	<ul style="list-style-type: none"> – zna sposoby oddawania czci bogom; <ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Homer; – wie, kim byli herosi; – potrafi wskazać znaczenie religii jako czynnika jednoczącego Greków

<p>10. W teatrze i na igrzyskach</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gimnazjony. 2. Igrzyska olimpijskie. 3. Powstanie teatru. 4. Tragedie i komedie. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie odbywały się igrzyska; – wskazuje dyscypliny sportowe, które były uprawiane w czasie igrzysk; – wie, jak wyglądał teatr grecki – wie, jak wyglądała praca i stroje aktorów; – wie, jaka była geneza teatru 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie sportu w codziennym życiu Greków; – wie, w jaki sposób nagradzano zwycięzców na igrzyskach; – wie, czym różni się tragedia od komedii; – wymienia twórców tragedii i komedii; – uzasadnia, dlaczego igrzyska i teatr były czynnikami integrującymi Greków
<p>11. Uczni, pisarze, artyści</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Filozofia grecka. 2. Literatura. 3. Architektura i rzeźba. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać budynek wzniesiony przez Greków; – rozumie pojęcie filozofia; – wymienia greckich filozofów; – wie, jak wyglądało pismo greckie; – rozumie znaczenie pisma dla rozwoju nauki; – wskazuje nauki, które rozwinęły się w Grecji 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia porządki architektoniczne; – wie, czym zajmowali się filozofowie; – zna dokonania Homera; – porównuje osiągnięcia Greków z osiągnięciami dotychczas poznanych cywilizacji; – dostrzega integrujący charakter sztuki i nauki greckiej
<p>12. Lekcja powtórzeniowa. Starożytna Grecja</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie geograficzne i jego konsekwencje dla funkcjonowania Hellady. 2. Osiągnięcia starożytnych Greków. 3. Wierzenia greckie. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać Grecję na mapie; – wymienia, co najmniej trzy osiągnięcia Greków w różnych dziedzinach życia; – zna zajęcia Greków; – wymienia rodzaje nauk, które rozwinęły się w Grecji 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaki był wpływ warunków geograficznych na zajęcia Greków; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania polis i rozwoju nauki; – rozumie wpływ warunków geograficznych na powstawanie polis; – wskazuje czynniki integrujące greckie polis; – dostrzega, czym różni się demokracja ateńska od demokracji współczesnej

<p>13. Rzym – od królestwa do republiki</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie Rzymu. 2. Rzym w okresie królewskim. 3. Rzym jako republika. 4. Urzędy rzymskie. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać Rzym na mapie; – zna pojęcie republika; – wie, kiedy Rzym stał się republiką; – zna zasady funkcjonowania republiki; – wymienia rzymskie urzędy; – wie, jak byli ubrani urzędnicy rzymscy 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kompetencje urzędników rzymskich; – porównuje republikę rzymską z demokracją ateńską; – rozumie przyczyny walk plebejuszy z patrycjuszami
<p>14. Imperium Rzymskie</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podboje Rzymu. 2. Romanizacja prowincji. 3. Niewolnicy. 4. Upadek republiki. 5. Narodziny cesarstwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi pokazać Imperium Rzymskie na mapie; – rozumie pojęcia: cesarstwo, romanizacja; – wie, kim był Gajusz Juliusz Cezar; – wie, kiedy upadła republika; – wie skąd się brali niewolnicy; – omawia położenie niewolników 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny rzymskich podbojów; – wie, jaki był wpływ Rzymian na podbite prowincje; – rozumie, dlaczego doszło do upadku republiki; – wskazuje efekty podbojów rzymskich i upadku republiki; – omawia różnice między republiką a cesarstwem
<p>15. Cywilizacja starożytnego Rzymu</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ Greków na kulturę rzymską. Romanizacja prowincji. 2. Religia Rzymian. 3. Osiągnięcia w budownictwie. 4. Literatura i prawo rzymskie. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: akwedukt, łuk triumfalny, gladiator; – omawia religię Rzymian; – wymienia bogów rzymskich; – wskazuje osiągnięcia Rzymian w budownictwie; – potrafi wyjaśnić powiedzenie: „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu.” 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o edukacji rzymskiej; – wymienia rzymskich twórców; – wyjaśnia wpływ Greków na kulturę rzymską; – uzasadnia, że państwo rzymskie było krajem wielu religii; – dostrzega wpływ osiągnięć Rzymian na współczesny świat
<p>16. Powstanie chrześcijaństwa i schyłek starożytności</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie; – wie, gdzie i kiedy narodziło się 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny prześladowań chrześcijan; – analizuje przyczyny rozwoju chrześcijaństwa; – wskazuje przyczyny upadku Cesarstwa Rzymskiego

<p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie i rozwój chrześcijaństwa. 2. Prześladowanie chrześcijan w państwie rzymskim. 3. Chrześcijaństwo religią panującą. 4. Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie. 	<p>chrześcijaństwo;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Jezus Chrystus; – rozumie pojęcia: chrześcijaństwo, barbarzyńcy, tolerancja religijna; – omawia założenia chrześcijaństwa; – wie, jak wyglądało życie pierwszych chrześcijan; – omawia rozwój chrześcijaństwa 	<p>na Zachodzie;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny słabości Imperium Rzymskiego
<p>17. Lekcja powtórzeniowa. Starożytny Rzym</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formy sprawowania władzy. 2. Osiągnięcia Rzymian. 3. Religie w Imperium Rzymskim. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać na mapie Rzym; – wymienia różne formy sprawowania władzy; – wie, kim byli Jezus Chrystus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August; – umiejscawia w czasie powstanie i upadek Rzymu; – wymienia osiągnięcia Rzymian w różnych dziedzinach 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje różne formy ustrojowe; – przedstawia przyczyny i skutki podbojów rzymskich; – opisuje życie pierwszych chrześcijan; – opisuje rzymską edukację; – dostrzega wpływy greckie na kulturę rzymską
<p>Dział IV. Początki średniowiecza</p>		
<p>18. Bizancjum</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cesarstwo na wschodzie. 2. Justynian Wielki. 3. Sztuka bizantyjska. 4. Schizma wschodnia. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Bizancjum na mapie; – rozumie pojęcia: cesarstwo wschodnie, schizma wschodnia; – wymienia działania cesarza Justyniana; – zna konsekwencje schizmy wschodniej; – wskazuje osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury i architektury; – wie, jak wygląda mozaika 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różnice między cesarstwem wschodnim a zachodnim; – podaje argumenty uzasadniające przydomek cesarza Justyniana; – wskazuje działania, które miały pomóc w odbudowaniu cesarstwa; – rozumie znaczenie Bizancjum dla zachowania dorobku starożytności; – omawia współczesne konsekwencje schizmy wschodniej
<p>19. Powstanie cywilizacji islamu</p> <p>Zagadnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Półwysep Arabski; – wie, kim był Mahomet; – rozumie pojęcia: islam, Koran, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia filary islamu; – omawia politykę Arabów na podbitych terenach; – rozumie, jakie znaczenie mieli Arabowie w

<ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie islamu. 2. Założenia islamu. 3. Podboje Arabów. 4. Osiągnięcia Arabów. 	<p>muzułmanin, arabeska;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, w którym wieku powstał islam; – rozumie znaczenie roku 622; – wymienia założenia islamu; – wskazuje ziemie podbite przez Arabów 	<p>przekazaniu potomnym dorobku starożytnych Greków;</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie handlu i wojen arabskich dla rozprzestrzeniania się osiągnięć innych kultur
<p>20. Państwo karolińskie</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Państwa germańskie. 2. Państwo Franków. 3. Państwo Karola Wielkiego, renesans karoliński. 4. Podział państwa Karola. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy Frankowie przyjęli chrzest; – wie, kim byli: Chlodwig i Karol Wielki; – zna daty: 800 r., 843 r.; – wie, co zmienił traktat w Verdun 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie przyjęcia chrztu przez Franków; – rozumie, dlaczego Karolowi nadano przydomek Wielki; – rozumie znaczenie zmian, które zaszły dzięki reformom Karola Wielkiego; – przedstawia zmiany wprowadzone przez Karola Wielkiego w zakresie kultury i sztuki; – rozumie, dlaczego upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie zmienił Europę
<p>21. Nowe państwa na zachodzie Europy</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowe państwa w Europie. 2. Niemcy za Ottona I 3. Wikingowie i ich podboje. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia państwa, które powstały po traktacie w Verdun; – wie, kto został cesarzem w 962 r.; – opisuje władzę króla we wczesnym średniowieczu; – wie, kim byli wikingowie; – potrafi wskazać na mapie podboje wikingów i państwa, które powstały po traktacie w Verdun; – wymienia języki, które wykształciły się w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie koronacji Ottona I na cesarza; – wymienia przyczyny najazdów wikingów na Europę; – rozumie przyczyny osłabienia władzy królewskiej we wczesnym średniowieczu
<p>22. Słowiańszczyzna</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osiedlanie się Słowian. 2. Życie codzienne Słowian. 3. Powstanie pierwszych państw w Europie Środkowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wymienić państwa słowiańskie; – omawia organizację państw słowiańskich; – wie, jak żyli pierwsi Słowianie 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób chrystianizowano plemiona słowiańskie; – wie, dlaczego Cyryla i Metodego nazywano apostołami Słowian; – rozumie pojęcie cyrylicy i dostrzega znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa w Europie; – rozumie i omawia różnice spowodowane przyjęciem

4. Organizacja państw słowiańskich. 5. Dwa kręgi słowiańszczyzny.		chrztu ze wschodu i zachodu Europy; – dostrzega współczesne skutki przyjmowania chrztu przez Słowian z Rzymu lub Bizancjum
23. Lekcja powtórzeniowa. Początki średniowiecza Zagadnienia 1. Bizancjum. 2. Islam. 3. Nowe państwa europejskie. 4. Chrystianizacja Europy.	– potrafi wymienić państwa powstałe w okresie wczesnego średniowiecza oraz wskazać je na mapie; – wie, które z tych państw najszybciej przyjęły chrześcijaństwo; – wie, kim byli: Justynian Wielki, Mahomet, Karol Wielki, Otton I, oraz zna ich dokonania; – opisuje życie Słowian; – zna zasady islamu –	– rozumie znaczenie powstania islamu i zmian, które wiązały się z wprowadzeniem tej religii; – rozumie przyczyny i skutki przyjmowania chrześcijaństwa; – rozumie znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa; – rozumie pojęcie schizma wschodnia; – dostrzega, że czas średniowiecza to czas budowania Europy; – rozumie wpływ chrześcijaństwa na budowę Europy

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych rocznych ocen klasyfikacyjnych

Dział V. Społeczeństwo, władza i kultura średniowiecznej Europy

24. Rycerstwo i system lenny Zagadnienia 1. System lenny 2. Zamek ośrodkiem władzy. 3. Od pazia do rycerza. 4. Kultura rycerska.	– wie, kto mógł zostać rycerzem, przedstawia zadania rycerza; – przedstawia drogę od pazia do rycerza oraz zadania związane z poszczególnymi stopniami; – rozumie pojęcia: wasal, senior, lenno; – opowiada, na czym polegał system lenny; – opowiada o zamku i jego roli jako siedziby możnowładcy –	– rozumie pojęcie immunitet; – opowiada o ceremonii nadawania lenna; – rozumie przyczyny i skutki powstania systemu lennego; – omawia rolę króla w systemie lennym; – rozumie, jaki wpływ miał system lenny na pozycję króla i sytuację wewnętrzną w państwie; – wie, na czym polegała kultura rycerska
25. Średniowieczna wieś Zagadnienia	– wie jak wyglądało życie na wsi średniowiecznej; – dostrzega różnice między panem a	– wymienia obowiązki chłopów i pana; – wskazuje nowe sposoby uprawiania ziemi; – rozumie wpływ nowych metod uprawiania ziemi i

<ol style="list-style-type: none"> 1. Życie codzienne na wsi. 2. Pan i poddani. 3. Osadnictwo. 4. Zmiany w rolnictwie. 	<p>poddanymi;</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna narzędzia używane do pracy na roli w okresie średniowiecza; – wie, na czym polegało osadnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> – nowych narzędzi na życie mieszkańców wsi; – rozumie znaczenie osadnictwa dla właściciela ziemi; – rozumie znaczenie pogody dla życia na wsi
<p>26. Średniowieczne miasto</p> <p>Zagadnienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odrodzenie miast. • Lokacja miast i ich wygląd. • Funkcje miast. • Mieszkańcy miast i ich zajęcia. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym zajmowali się mieszkańcy miast; – wie, jakie grupy społeczne mieszkaly w średniowiecznych miastach; – rozumie pojęcia: cech, mistrz, czeladnik; – potrafi opisać wygląd średniowiecznego miasta; – wymienia funkcje miast 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o procesie lokowania miasta i jego cechach; – rozumie, jakie znaczenie miały cechy; – rozumie, dlaczego właściciele ziemi dążyli do lokowania miast; – opisuje samorząd miasta w średniowieczu; – przedstawia podobieństwa i różnice między miastem współczesnym a średniowiecznym
<p>27. Kościół i kultura na zachodzie Europy</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie i rola zakonów. 2. Uniwersytety. 3. Style architektoniczne w średniowieczu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia style architektoniczne średniowiecza; – wie, co się działo na uniwersytecie; – wie, czym się zajmowali zakonnicy; – wymienia przykłady średniowiecznych zakonów; – wie, gdzie powstał pierwszy zakon, zna jego założyciela; – rozumie zasadę „módl się i pracuj 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najstarsze uniwersytety; – rozumie rolę uniwersytetu; – wie, czym się zajmowali dominikanie i franciszkanie; – rozumie wpływ duchowieństwa i chrześcijaństwa na życie w średniowiecznej Europie; – porównuje rolę zakonów w średniowieczu i we współczesności
<p>28. Spór cesarstwa z papieżem</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upadek znaczenia papieża. 2. Program reform. 3. Spór między Henrykiem IV a Grzegorzem VII. 4. Konkordat w Wormacji. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czego dotyczył spór między papieżem a cesarzem; – wie, kim byli: Henryk IV i Grzegorz VII; – opowiada o etapach sporu między papieżem a cesarzem; – rozumie pojęcie konkordat wormacki; – wymienia założenia reformy kościoła zaproponowane przez klasztory benedyktyńskie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny sporu między papieżem a cesarstwem; – rozumie określenie „pójść do Kanossy” i zna jego genezę; – rozumie znaczenie konkordatu w Wormacji dla stosunków między Kościołem a państwami średniowiecznej Europy; – rozumie przyczyny zmian zaproponowanych przez klasztory benedyktyńskie
<p>29. Wyprawy krzyżowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: krucjata, wyprawa 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny wypraw krzyżowych;

<p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny krucjat. 2. Synod w Clermont i pierwsza krucjata. 3. Państwa krzyżowców i zakony rycerskie. 4. Zakończenie krucjat. 	<p>krzyżowa;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie trasy wypraw krzyżowych i miejsca powstawania państw krzyżowców; – wymienia zakony rycerskie; – wie, czym zajmowały się zakony rycerskie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ wartości uznawanych w średniowieczu za ważne na powstanie ruchu krucjatowego; – wskazuje skutki wypraw krzyżowych; – rozumie przyczyny zakończenia krucjat
<p>30. Lekcja powtórzeniowa. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. 2. Konflikty średniowiecznego świata. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje życie chłopca, rycerza, mieszczanina, duchownego w średniowieczu; – wymienia style architektoniczne średniowiecza i potrafi je rozpoznać 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wpływ systemu lennego na funkcjonowanie wsi; – wskazuje zmiany zachodzące na wsi, rozumie ich znaczenie; – rozumie rolę chrześcijaństwa w kształtowaniu się średniowiecznej Europy
<p>Dział VI. Polska pierwszych Piastów</p>		
<p>31. Narodziny państwa polskiego</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Słowianie na ziemiach dzisiejszej Polski. 2. Podboje Mieszka I. 3. Przyjęcie chrztu. 4. Budowa państwa przez Mieszka I. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia największe plemiona zamieszkujące ziemie polskie; – opowiada o tworzeniu państwa polskiego; – wie, kim był Mieszko I; – wie, kiedy Polska przyjęła chrzest i opowiada o tym wydarzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy była bitwa pod Cedynią; – rozumie znaczenie podbojów dla tworzenia państwa Mieszka; – wskazuje przyczyny i skutki przyjęcia chrześcijaństwa; – analizuje zmiany spowodowane przez chrzest w kontekście międzynarodowego położenia Polski
<p>32. Panowanie Bolesława Chrobrego</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Misja biskupa Wojciecha. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto był następcą Mieszka I; – wie, kim był św. Wojciech; – opowiada o misji biskupa Wojciecha; – wie, w którym roku Bolesław Chrobry 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego; – rozumie znaczenie powołania pierwszego arcybiskupstwa na ziemiach polskich; – rozumie, jak koronacja wpłynęła na sytuację Polski

<ol style="list-style-type: none"> 2. Utworzenie arcybiskupstwa w Gnieźnie. 3. Zjazd gnieźnieński. 4. Wojny Bolesława Chrobrego. 5. Koronacja Bolesława Chrobrego. 	<p>został królem i kiedy był zjazd w Gnieźnie;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, kto brał udział w zjeździe gnieźnieńskim; – wie, z kim Bolesław Chrobry toczył wojny, i zna rezultat tych wojen 	<p>w Europie</p>
<p>33. Upadek i odbudowa państwa pierwszych Piastów</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rządy Mieszka II. 2. Kryzys monarchii. 3. Kazimierz Odnowiciel i jego działania. 4. Bolesław Śmiały i biskup Stanisław. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaka dynastia sprawowała rządy w średniowiecznej Polsce; – wie, kim byli: Mieszko II, Bolesław Śmiały, Kazimierz Odnowiciel; – wymienia problemy Polski w I połowie XI w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny problemów Polski w XI w.; – rozumie przyczyny problemów wewnętrznych państwa polskiego; – wskazuje działania mające na celu poprawę sytuacji Polski podejmowane przez kolejnych władców; – wskazuje skutki koronacji Bolesława Śmiałego i zamordowania biskupa Stanisława
<p>34. Panowanie Bolesława Krzywoustego</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Władysław Herman i jego rządy. 2. Bolesław Krzywousty i konflikt ze Zbigniewem. 3. Rządy Bolesława Krzywoustego. 4. Testament Bolesława Krzywoustego i jego konsekwencje. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto i kiedy podzielił Polskę na dzielnice; – wskazuje na mapie Polskę w XII w.; – wymienia władców Polski – Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego; – wie, na czym polegał konflikt Bolesława i Zbigniewa 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, dlaczego obrona Głogowa przeszła do legendy; – omawia działania Bolesława Krzywoustego; – analizuje znaczenie podboju Pomorza; – rozumie znaczenie konfliktu między Bolesławem a Zbigniewem; – wymienia skutki testamentu Bolesława Krzywoustego
<p>35. Społeczeństwo Polski pierwszych Piastów</p> <p>Zagadnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia grupy społeczne w Polsce średniowiecznej; – wie, jakie były zajęcia wojów; – zna pojęcia: możnowładca, wojowie, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różnice występujące między poszczególnymi stanami; – rozumie, jakie znaczenie miały powinności poszczególnych grup społecznych dla funkcjonowania

<ol style="list-style-type: none"> 1. Życie na wsi i w mieście. 2. Powinności – daniny i posługi. 3. Wojowie. 4. Duchowieństwo. 	<p>duchowieństwo;</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje życie na wsi, w mieście 	<p>państwa</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wpływ chrześcijaństwa na funkcjonowanie państwa polskiego
<p>36. Lekcja powtórzeniowa. Polska pierwszych Piastów</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie państwa polskiego. 2. Społeczeństwo polskie w okresie wczesnopiastowskim. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów; – wymienia władców z dynastii Piastów; – wie, co się wydarzyło w 966 r., 1000 r., 1025 r., 1138 r.; – omawia działania pierwszych władców z dynastii Piastów 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje grupy społeczne zamieszkujące ziemie polskie, omawia ich zajęcia; – rozumie i wymienia przyczyny oraz skutki przyjęcia chrztu, zjazdu w Gnieźnie, pierwszej koronacji; – rozumie, jaki wpływ miało przyjęcie chrześcijaństwa na zmiany w różnych dziedzinach życia w Polsce
Dział VII. Polska dzielnicowa i zjednoczona		
<p>37. Rozbicie dzielnicowe</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polska dzielnicowa. 2. Sąsiedzi Polski dzielnicowej. 3. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski. 4. Najazd Mongołów. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co oznaczał podział Polski na dzielnice; – rozumie pojęcia: Krzyżacy, Mongołowie; – zna sąsiadów Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – wie, z kim walczyli Polacy w okresie rozbicia dzielnicowego, i zna efekty tych walk 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób układały się stosunki z sąsiadami Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – wskazuje skutki stosunków Polski z sąsiadami; – omawia przyczyny zaproszenia Krzyżaków do Polski; – opisuje proces budowania państwa krzyżackiego; – wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego na różnych płaszczyznach
<p>38. Społeczeństwo i gospodarka Polski dzielnicowej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wieś w średniowieczu. 2. Kolonizacja na prawie niemieckim. 3. Powstanie stanów. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia stany w społeczeństwie polskim; – wie, na czym polegała kolonizacja; – opowiada o procesie kolonizacji na prawie niemieckim; – zna pojęcie trójpolówka; – wymienia zajęcia różnych stanów 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie zmian w rolnictwie dla życia ludzi; – analizuje znaczenie kolonizacji dla rozwoju gospodarczego; – wskazuje, w jaki sposób kształtował się samorząd na wsi, a jak w mieście; – rozumie, w jaki sposób ukształtowały się poszczególne grupy społeczne w Polsce
<p>39. Odbudowa Królestwa Polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto i kiedy zjednoczył ziemie 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny zjednoczenia ziem polskich;

<p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwolennicy zjednoczenia. 2. Przemysł II królem Polski. 3. Koronacja Wacława II na króla polskiego. 4. Zjednoczenie ziem polskich przez Władysława Łokietka. 5. Konflikt Polski z Krzyżakami 	<p>polskie;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie ziemie Polska utraciła na rzecz Krzyżaków; – wie, kiedy Polska utraciła Pomorze Gdańskie; – wymienia kolejnych władców Polski; – wskazuje wydarzenie uznawane za zakończenie rozbitcia dzielnicowego 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie utraty Pomorza; – opowiada o próbach odzyskania utraconych ziem; – wskazuje rolę Kościoła w zjednoczeniu ziem polskich – rozumie znaczenie zjednoczenia ziem polskich dla zmiany położenia międzynarodowego Polski
<p>40. Polska Kazimierza Wielkiego</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Problemy Polski po przejściu władzy przez Kazimierza Wielkiego. 2. Pokój z Czechami i Krzyżakami. 3. Działania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie gospodarki, obronności, prawodawstwa. 4. Utworzenie Akademii Krakowskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto był ostatnim królem Polski z dynastii Piastów; – rozumie powiedzenie „Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.”; – wymienia działania Kazimierza Wielkiego w różnych dziedzinach; – wie, kiedy została utworzona Akademia Krakowska 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie powołania Akademii Krakowskiej; – omawia, w jaki sposób Kazimierz Wielki rozwiązał problemy z Czechami i Krzyżakami; – omawia znaczenie pokoju z Krzyżakami i Czechami dla Polski
<p>41. Polska w unii z Węgrami i Litwą</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Unia z Węgrami. 2. Ludwik Węgierski i Jadwiga na tronie polskim. 3. Unia personalna z Litwą. 4. Wielka wojna z zakonem. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, z kim Polska zawarła unie w XIV w.; – opowiada o zawarciu unii Polski z Węgrami i Litwą; – wie, kim byli: Jadwiga i Władysław Jagiełło; – zna nazwę dynastii, która rządziła Polską od 1385 r. – opowiada o chrzcie Litwy i tzw. wielkiej wojnie z Krzyżakami; – wie, dlaczego doszło do wojny z Krzyżakami w 1409 r.; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie przywileju koszyckiego; – rozumie przyczyny zawarcia przez Polskę unii z Litwą; – wie, dlaczego doszło do wielkiej wojny z Krzyżakami; – zna postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego; – analizuje zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem unii

	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaki był rezultat bitwy pod Grunwaldem, wie, kto w niej walczył 	
<p>42. Jagiellonowie w Europie Środkowej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Druga unia Polski i Węgier. 2. Wojna trzynastoletnia. 3. Jagiellonowie w Czechach i na Węgrzech. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim byli: Władysław Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk; – wie, kiedy Polska odzyskała Pomorze Gdańskie; – wie, jakie były efekty drugiego pokoju toruńskiego; – zna powody rozpadu unii polsko-węgierskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o wojnie trzynastoletniej; – zna cele i efekty działania Związku Pruskiego; – rozumie znaczenie odzyskania Gdańska dla Polski; – wie, w których państwach zasiadali na tronach władcy z dynastii Jagiellonów; – omawia przyczyny wzrostu potęgi Jagiellonów
<p>43. Monarchia stanowa w Polsce</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie monarchii stanowych. 2. Monarchia stanowa w Polsce. 3. Powstanie szlachty. 4. Przywileje szlacheckie. 5. Działalność sejmu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, z jakich izb składał się sejm i kto w nim zasiadał; – rozumie pojęcia: szlachta, przywilej, sejm walny, konstytucja nihil novi, elekcja; – wie, na czym poległa monarchia stanowa 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy zebrał się pierwszy polski sejm; – opowiada o kształtowaniu się monarchii stanowej; – omawia funkcjonowanie monarchii stanowej, dostrzega różnice między monarchią stanową a patrymonialną; – opowiada o powstawaniu przywilejów; – rozumie okoliczności nadawania przywilejów, wskazuje ich konsekwencje; – wymienia treść przywilejów nadanych szlachcie
<p>44. Lekcja powtórzeniowa. Polska zjednoczona i dzielnicowa</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zjednoczenie państwa polskiego. 2. Jagiellonowie na tronie polskim. 3. Unie Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy Polska została zjednoczona; – wie, kim byli: Władysław Łokietek, Jadwiga, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk; – wskazuje Polskę na mapie; – wskazuje na mapie państwa, z którymi Polska weszła w unie personalne 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie zawierania unii i zjednoczenia Polski; – wskazuje przyczyny i skutki: zjednoczenia ziem polskich, unii personalnych, wojny trzynastoletniej, nadawania przywilejów; – rozumie zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem zawieranych unii, zjednoczenia, nadawania przywilejów

Wymagania szczegółowe dla klasy 6

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych ocen klasyfikacyjnych

<p>1. Wielkie odkrycia geograficzne</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Przyczyny odkryć geograficznych</p> <p>2. Podróże Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę: 1492; • zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana; • wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana; • zna pojęcie: jedwabny szlak; • wyjaśnia pochodzenie terminu <i>Indianie</i>; • zna znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana • 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny odkryć geograficznych; • rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych; • porównuje sposoby podróżowania na przestrzeni wieków, dostrzega znaczenie zmian
<p>2. Konsekwencje wielkich odkryć geograficznych</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Plemiona zamieszkujące Amerykę w okresie prekolumbijskim.</p> <p>2. Podboje konkwistadorów</p> <p>3. Skutki odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: konkwistador, Nowy Świat, kolonia; • wymienia państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami; • wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku; • wymienia skutki gospodarcze, społeczne i polityczne odkryć geograficznych; • wymienia rośliny przywiezione do Europy przez odkrywców 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o dokonaniach Inków i Azteków; • rozumie zmiany, które zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych; • omawia znaczenie zmian wprowadzonych przez odkrywców na podbitych terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy
<p>3. Kultura odrodzenia we Włoszech</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Narodziny nowych idei we Włoszech.</p> <p>2. Cechy renesansu.</p> <p>3. Mistrzowie odrodzenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: renesans, odrodzenie, człowiek renesansu; • wymienia najwybitniejszych twórców włoskiego renesansu; • wskazuje na mapie Włochy; • rozumie termin humanizm; • wymienia najważniejsze dzieła Michała Anioła, Leonarda da Vinci i Rafaela 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech; • na wybranym przykładzie omawia cechy sztuki renesansowej; • porównuje sztukę renesansu i średniowiecza; • wskazuje podobieństwa między sztuką renesansu i starożytności
<p>4. Humanizm w Europie i przewrót kopernikański</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Upowszechnienie druku.</p> <p>2. Przewrót kopernikański.</p> <p>3. Erazm z Rotterdamu i jego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska); • wymienia najważniejszych humanistów XVI-wiecznej Europy; • opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika i Erazma z Rotterdamu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury; • omawia odkrycie Mikołaja Kopernika; • rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika; • analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi

poglądy.		
<p>5. Reformacja</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny reformacji. 2. Sytuacja Kościoła katolickiego w Niemczech. 3. Wystąpienie Marcina Lutra. 4. Jan Kalwin i jego poglądy. 5. Wojny religijne. 6. Powstanie anglikanizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać datę początku reformacji; • zna dokonania Marcina Lutra; • rozumie pojęcia: reformacja, anglikanizm, protestantyzm, luteranizm, kalwinizm; • wskazuje na mapie państwa, w których doszło do reformacji; • wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania pokoju w Augsburgu, nocy św. Bartłomieja; • zna dokonania Jana Kalwina i działania Henryka VIII związane z reformacją; • rozumie pojęcie tolerancji religijnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny reformacji; • przedstawia skutki reformacji; • opisuje wojny religijne oraz ich skutki; • dostrzega i wymienia różnice pomiędzy katolicyzmem i protestantyzmem; • dostrzega różnorodność przyczyn reformacji i różny jej przebieg w zależności od państwa; • analizuje przyczyny wojen religijnych; • wskazuje zmiany, które zaszły w Europie w związku z reformacją
<p>6. Reforma katolicka</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sobór w Trydencie i jego postanowienia. 2. Działalność inkwizycji. 3. Jezuici i ich działanie. 4. Skutki dwóch reform chrześcijaństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół; • rozumie pojęcia: sobór, jezuita, kontrreformacja, reforma katolicka; • zna najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego; • przedstawia działalność sądów kościelnych i jezuitów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po soborze; • rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa; • omawia wpływ reform na zmiany w funkcjonowaniu Kościoła; • porównuje sytuację w Kościele katolickim przed soborem i po jego reformach
<p>Lekcja powtórzeniowa. Europa i świat w XVI wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wielkie odkrycia geograficzne i ich konsekwencje. 2. Humanizm i przewrót kopernikański; renesans i jego twórcy. 3. Reformacja i reforma katolicka. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze wydarzenia XVI wieku; • wymienia dzieła renesansu, zna najważniejszych twórców tego okresu; • wyjaśnia pojęcia: renesans, humanizm, odkrycia geograficzne, kolonie, reformacja, reforma trydencka, kontrreformacja 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i skutki: reformacji, reformy katolickiej, odkryć geograficznych; • rozumie i uzasadnia przełomowy charakter: udoskonalenia druku, ustaleń Mikołaja Kopernika, odkrycia Ameryki, wystąpienia Marcina Lutra; • porównuje początek nowożytności z poprzednimi epokami, omawia zmiany, które zaszły w XVI wieku; • dostrzega wpływ starożytności na sztukę i postrzeganie świata w renesansie
DZIAŁ II. POLSKA W XVI WIEKU		
<p>7. Polska i Litwa pod rządami ostatnich Jagiellonów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ziemie, którymi władali Jagiellonowie; • wymienia ostatnich władców z dynastii 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, w jaki sposób doszło do likwidacji państwa zakonnego; • zna postanowienia traktatu pokojowego

<p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wojny Polski z państwem moskiewskim. 2. Likwidacja państwa zakonnego i powstanie Prus Książęcych. 3. Włączenie Mazowsza do Korony. 4. Powstanie floty bałtyckiej. 	<p>Jagiellonów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie określenie: hołd pruski; • zna datę hołdu pruskiego; • opisuje początek wojny z państwem moskiewskim; • wyjaśnia okoliczności powstania floty na Bałtyku 	<p>zawartego w Krakowie w 1525 roku;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i rozumie przyczyny wojen z państwem moskiewskim; • omawia położenie międzynarodowe Polski za ostatnich Jagiellonów
<p>8. Kształtowanie się demokracji szlacheckiej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konstytucja nihil novi i jej znaczenie. 2. Funkcjonowanie sejmu. 3. Szlachta i jej państwo. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie; • określa wiek, w którym ukształtował się sejm; • opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej; • opowiada o funkcjonowaniu sejmu; • wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie zasadę jednomyślności w pracy sejmu; • omawia znaczenie szlachty w państwie; • potrafi wskazać konsekwencje demokracji szlacheckiej; • wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce; • porównuje demokrację szlachecką z innymi formami sprawowania władzy
<p>9. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny zawarcia unii. 2. Unia lubelska i jej postanowienia. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów; • wie, kiedy doszło do zawarcia unii realnej; • wiąże postać Zygmunta Augusta z unią w Lublinie; • wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów; • wymienia postanowienia unii lubelskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej; • wymienia i rozumie skutki unii; • rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów; • porównuje charakter unii realnej i unii personalnej; • ocenia zawarcie unii z perspektywy polityki zagranicznej i wewnętrznej
<p>10. Rzeczpospolita monarchią elekcyjną</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady wolnej elekcji. 2. Wybór Henryka Walezego na króla Polski. 3. Stefan Batory drugim królem elekcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły henrykowskie, pacta conventa, Akademia Wileńska; • wymienia dwóch pierwszych władców elekcyjnych; • wyjaśnia zasady wolnej elekcji; • wie, gdzie odbywały się wolne elekcje; • omawia rządy dwóch pierwszych władców elekcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie artykułów henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia władzy królewskiej; • rozumie znaczenie propagandy w czasie wolnej elekcji; • dostrzega wady i zalety elekcyjnego oboru władcy; • porównuje monarchię elekcyjną z monarchią dziedziczną
<p>11. Gospodarka Rzeczypospolitej w XVI wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy”; • wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki; • rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na

<p>Zagadnienia</p> <p>1. Handlowe związki Rzeczypospolitej z Europą Zachodnią.</p> <p>2. Folwarki szlacheckie i pańszczyzna.</p> <p>3. Polskie monety.</p>	<p>wieku;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Gdańsk; • wie, dlaczego w Polsce rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem; • wie, co Rzeczpospolita eksportowała i importowała 	<p>położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty;</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej
<p>12. Rzeczpospolita wielu narodów i religii</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Narody i religie Rzeczypospolitej Obojga Narodów.</p> <p>2. Tolerancja religijna w Rzeczypospolitej.</p> <p>3. Lwów – miasto wielu religii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia narody zamieszkujące Rzeczpospolitą; • wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców; • wymienia religie i wyznania XVI-wiecznej Rzeczypospolitej; • na przykładzie Lwowa omawia koegzystencję różnych narodów; • rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, dlaczego w Rzeczypospolitej mieszkało wiele mniejszości narodowych; • omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej; • omawia znaczenie konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej; • porównuje sytuację protestantów w Rzeczypospolitej i Europie
<p>13. „Złoty wiek” kultury polskiej</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Język polski w piśmie.</p> <p>2. Polscy twórcy renesansowi.</p> <p>3. Zamość – renesansowe miasto idealne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli i z czego zasłynęli Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, Andrzej Frycz Modrzewski; • omawia renesansowy charakter Zamościa; • rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej”; • wskazuje przykłady zmian zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego, powstawanie budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ podróży, powstawania uniwersytetów i upowszechnienia druku na zmiany w polskiej kulturze; • wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu; • rozumie i uzasadnia, dlaczego w odniesieniu do Zamościa używa się określenia „miasto idealne”; • porównuje renesans w Polsce i Europie
<p>Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVI wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Polska pod rządami ostatnich Jagiellonów.</p> <p>2. Szlachta przejmuje rządy w Polsce.</p> <p>3. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów.</p> <p>4. Pierwsze wolne elekcje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuację gospodarczą Polski w XVI wieku; • wymienia narody, religie i wyznania Rzeczypospolitej Obojga Narodów; • charakteryzuje rządy dwóch ostatnich Jagiellonów; • opisuje mechanizmy wolnej elekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie przyczyny i skutki unii lubelskiej; • wskazuje przyczyny nazywania XVI stulecia „złotym wiekiem” kultury polskiej; • uzasadnia rozwój gospodarczy Polski i tolerancję religijną; • wskazuje cechy Polski w XVI wieku i analizuje zachodzące w niej przemiany

5. Kultura, gospodarka, religie w Rzeczypospolitej Obojga Narodów.		
DZIAŁ III. EUROPA I POLSKA W XVII WIEKU		
14. Monarchia absolutna we Francji Zagadnienia 1. Narodziny absolutyzmu. 2. Ludwik XIV i jego rządy. 3. Francja staje się mocarstwem. 4. Wersal – siedziba Króla Słońce.	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: Król Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta; • wie, kiedy panował Ludwik XIV; • wyjaśnia słowa „Państwo to ja”; • opowiada o drodze Francji do pozycji mocarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy monarchii absolutnej; • rozumie i uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji; • wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie; • porównuje demokrację szlachecką z monarchią absolutną
15. Anglia na drodze ku monarchii parlamentarnej Zagadnienia 1. Konflikt króla z Parlamentem. 2. Wojna domowa. 3. Anglia republiką. 4. Wspaniała Rewolucja. 5. Powstanie Wielkiej Brytanii i jej ustrój.	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii; • rozumie pojęcia: purytanie, Wspaniała Rewolucja, <i>Deklaracja praw</i>; • zna postać Olivera Cromwella; • wie, kiedy doszło do: konfliktu króla z Parlamentem, Wspaniałej Rewolucji, unii Anglii i Szkocji; • wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką; • rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi” 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu; • opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii; • charakteryzuje ustrój Wielkiej Brytanii; • porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej Brytanii XVII wieku i demokrację szlachecką
16. Początki panowania Wazów i wojny z Rosją Zagadnienia 1. Objęcie polskiego tronu przez Zygmunta III Wazę. 2. Dymitr Samozwaniec i interwencja polska w Rosji. 3. Zajęcie Kremla przez Polaków. 4. Pokój w Polanowie.	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: Zygmunta III Wazy, Władysława IV Wazy, Dymitra Samozwańca; • wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą powołania na tron Zygmunta III Wazy; • rozumie pojęcia: samodzierżawie, wielka smuta, dymitriada, Kreml, husaria; • zna daty: 1610, 1612, 1634; • wie, jak zakończyła się unia personalna Polski i Szwecji; • zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów; • wskazuje na mapie zmiany granicy po pokoju polanowskim 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki interwencji polskiej w Rosji; • dostrzega i omawia konsekwencje unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską; • analizuje pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej za rządów Zygmunta III Wazy
17. Powstanie kozackie	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejasławiu; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny wybuchu powstania kozackiego;

<p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kolonizacja Ukrainy. 2. Kozacy i ich życie. 3. Przyczyny wybuchu powstania kozackiego. 4. Powstanie Chmielnickiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postać Bohdana Chmielnickiego; • omawia przebieg powstania kozackiego; • wskazuje na mapie bitwy, które stoczono podczas powstania 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie ugody w Perejaślawiu; • zna skutki rozejmu w Andruszowie; • analizuje przyczyny sukcesu powstania; • wskazuje przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji
<p>18. Wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny wojen polsko-szwedzkich. 2. „Potop”. 3. Walka ze Szwedami. 4. Pokój w Oliwie. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego; • zna pojęcia: potop, hetman; • wie, co wydarzyło się w 1655 i w 1660 roku; • opisuje przebieg wojen polsko-szwedzkich; • omawia postanowienia pokoju w Oliwie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; • rozumie znaczenie udanej obrony Jasnej Góry; • omawia znaczenie pokoju w Oliwie dla stosunków polsko-szwedzkich; • rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez państwa nad nim leżące
<p>19. Kryzys Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kryzys gospodarczy. 2. Kryzys polityczny. 3. Liberum veto i jego skutki. 4. „Złota wolność” i jej skutki. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: liberum veto, „złota wolność”, rokosz, królowieństwo; • wymienia skutki gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i omawia demograficzne skutki wojen XVII-wiecznych; • rozumie znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa; • rozumie wpływ „złotej wolności” na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku
<p>20. Wojny Rzeczypospolitej z Turcją</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny wojen polsko-tureckich. 2. Traktat w Buczaczu. 3. Bitwa pod Chocimiem. 4. Bitwa pod Wiedniem. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego; • wie, kiedy miały miejsce bitwy pod Chocimiem i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat; • rozumie pojęcia: haracz, odsiecz wiedeńska; • wskazuje na mapie miejsca bitew z Turkami; • omawia przebieg wojen polsko-tureckich 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny wojen polsko-tureckich; • rozumie znaczenie bitwy pod Wiedniem; • omawia znaczenie traktatu w Buczaczu, rozumie, dlaczego nazywano go haniebnym; • omawia okoliczności, w których Polacy ruszyli na odsiecz Wiedniowi; • rozumie znaczenie odsieczy dla pozycji Polski w Europie; • wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem Lechistanu”
<p>21. Barok i kultura w XVII wieku w Europie i Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie; • wyjaśnia pojęcia: barok, sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie sztuki baroku dla Kościoła katolickiego; • omawia początki nietolerancji religijnej w Polsce, wskazuje jej przyczyny;

<p>1. Cechy baroku w sztuce. 2. Kościół i władcy – mecenas barokowej sztuki. 3. Architektura baroku. 4. Sarmatyzm. 5. Początki nietolerancji religijnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku; • wymienia cechy sztuki barokowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej; • rozumie przyczyny różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej
<p>Lekcja powtórzeniowa. Europa i Polska w XVII wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Monarchia parlamentarna i monarchia absolutna w Europie. 2. Wojny Rzeczypospolitej w XVII wieku. 3. Barok i sarmatyzm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wydarzenia XVII wieku; • zna postacie władców i wodzów polskich w XVII wieku; • wie, kim byli Ludwik XIV i Oliver Cromwell; • opowiada o przebiegu wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII wieku; • przedstawia przejawy kryzysu na ziemiach polskich w XVII wieku; • omawia sztukę barokową na wybranych przykładach, omawia kulturę sarmacką; • opisuje monarchię absolutną we Francji i parlamentarną w Anglii, wymienia postacie i wydarzenia związane z kształtowaniem się tych ustrojów 	<ul style="list-style-type: none"> • zna przyczyny i skutki najważniejszych wydarzeń XVII wieku; • analizuje przyczyny klęsk i zwycięstw Rzeczypospolitej w XVII wieku; • porównuje ustrój Rzeczypospolitej z systemami we Francji i w Anglii w XVII wieku
<p>Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych rocznych ocen klasyfikacyjnych</p>		
<p>DZIAŁ IV. EUROPA I ŚWIAT W XVIII WIEKU</p>		
<p>22. Kultura oświecenia</p> <p>Zagadnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: „stulecie światła”, <i>Wielka encyklopedia francuska</i>, manufaktura, trójpodział władz, absolutyzm oświecony; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa; • omawia koncepcję trójpodziału władz

<p>1. „Stulecie światła”.</p> <p>2. <i>Wielka encyklopedia francuska</i>.</p> <p>3. Absolutyzm oświecony.</p> <p>4. Rozwój szkolnictwa i odkrycie dziecka.</p> <p>5. Rozwój gospodarki, nauki i techniki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wynalazki oświecenia; • zna sylwetki i dokonania: J.J. Rousseau, Woltera, Monteskiusza; • podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu 	<p>Monteskiusza;</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje absolutyzm oświecony i dostrzega jego wpływ na funkcjonowanie państwa; • rozumie znaczenie oświecenia dla postrzegania świata
<p>23. Prusy, Austria, Rosja – absolutyzm oświecony</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Armia pruska. 2. Reformy Fryderyka II. 3. Austria Józefa II. 4. Rosja za Piotra I. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Prusy, Rosję i Austrię; • wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator; • wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii; • przedstawia reformy przeprowadzone w Rosji, Prusach i Austrii, wskazuje ich twórców 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce; • rozumie znaczenie reform gospodarczych i wojskowych przeprowadzonych w państwach ościennych; • porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów
<p>24. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osadnicy w Ameryce Północnej. 2. Stosunki między Anglią a koloniami. 3. Herbatka bostońska. 4. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 5. Polacy w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 6. Konstytucja Stanów Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: herbatka bostońska, <i>Deklaracja niepodległości</i>, konstytucja; • wie, kiedy została podpisana <i>Deklaracja niepodległości</i>, tłumaczy, dlaczego ten dzień jest świętem narodowym w Stanach Zjednoczonych; • wymienia Polaków walczących o niepodległość USA; • zna postacie: Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina; • opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami; • rozumie, dlaczego Kościuszko i Pułaski są bohaterami dla Amerykanów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • omawia system sprawowania władzy w Stanach Zjednoczonych; • wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach Zjednoczonych; • uzasadnia, dlaczego Stany Zjednoczone były pierwszym krajem, który wprowadził idee oświecenia w praktyce
<p>25. Wielka Rewolucja Francuska</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny rewolucji we Francji. 2. Wybuch rewolucji – zdobycie Bastylii. 3. Powstanie monarchii konstytucyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia konstytucyjna, <i>Deklaracja praw człowieka i obywatela</i>; • wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała monarchia konstytucyjna; • zna postacie Ludwika XVI i Marii Antoniny; • wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika XVI, omawia ich 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny rewolucji we Francji; • porównuje monarchię absolutną z monarchią konstytucyjną; • dostrzega wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji

4. Proces i ścięcie króla Ludwika XVI.	<ul style="list-style-type: none"> rolę w państwie; wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej 	
26. Francja republiką Zagadnienia 1. Wojna w obronie rewolucji. 2. Terror jakobiński. 3. Obalenie rządów jakobinów. 4. Bilans rewolucji.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: terror jakobiński, wielki terror, gilotyna, Marsylianka; wyjaśnia okoliczności wybuchu wojny Francji z sąsiadami; charakteryzuje Francję jako republikę 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny obalenia jakobinów; przedstawia skutki rewolucji we Francji; rozumie i przedstawia zmiany społeczne, jakie zaszły we Francji podczas rewolucji; omawia wpływ idei oświecenia na rewolucję we Francji; ocenia skutki rewolucji
Lekcja powtórzeniowa. Europa i świat w XVIII wieku Zagadnienia 1. Monarchie absolutyzmu oświeconego. 2. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki. 3. Wielka Rewolucja Francuska.	<ul style="list-style-type: none"> zna postacie: Fryderyka II Hohenzollerna, Józefa II Habsburga, Piotra I Wielkiego, Jerzego Waszyngtona, Tadeusza Kościuszki, Kazimierza Pułaskiego, Benjamina Franklina; charakteryzuje monarchie absolutyzmu oświeconego 	<ul style="list-style-type: none"> odaje przyczyny, przebieg i skutki walki o niepodległość Stanów Zjednoczonych; omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji we Francji; omawia wpływ oświecenia na funkcjonowanie państwa; dostrzega wpływ filozofii oświecenia na zmiany zachodzące w Europie i na świecie
DZIAŁ V. POLSKA W XVIII WIEKU		
27. Rzeczpospolita w okresie kryzysu – czasy saskie Zagadnienia 1. Unia personalna Rzeczypospolitej i Saksonii. 2. Wojna północna. 3. Uzależnienie Rzeczypospolitej od Rosji. 4. Walka o tron. 5. Anarchia czasów saskich. 6. Próby reform w Rzeczypospolitej.	<ul style="list-style-type: none"> zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa; rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium Nobilium, anarchia; wyjaśnia powiedzenia: „od Sasa do Lasa”, „za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”; wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów; omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej; wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane wojną północną i rządami Sasów; wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji; omawia skutki rządów Sasów oraz konsekwencje podporządkowania Rzeczypospolitej Rosji
28. Ostatnia wolna elekcja i I rozbiór Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, konfederacja barska, I rozbiór 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej;

<p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elekcja Stanisława Poniatowskiego i jego pierwsze reformy. 2. Stosunki Rzeczypospolitej z Rosją. 3. Konfederacja barska. 4. I rozbiór Rzeczypospolitej. 	<p>Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia państwa biorące udział w I rozbiórce Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę traktatu rozbiorowego; • zna postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana; • omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej; • wymienia reformy wprowadzone przez Poniatowskiego; • opowiada o konfederacji barskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich konsekwencje; • ocenia sytuację polityczną Polski w czasie pierwszych lat rządów Stanisława Augusta
<p>29. Reformy stanisławowskie</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Próby reform. 2. Odrodzenie kulturalne. 3. Zmiany w Warszawie. 4. Ożywienie gospodarcze. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych; • rozpoznaje Łazienki Królewskie w Warszawie; • wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego; • opisuje zmiany w Warszawie, zna najważniejsze budynki wzniesione w okresie rządów Stanisława Augusta 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje; • omawia znaczenie zmian w Rzeczypospolitej stanisławowskiej; • rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego
<p>30. Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sejm Wielki. 2. Stronnictwa na sejmie. 3. Konstytucja 3 maja. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie: Sejm Wielki; • wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono konstytucję; • omawia okoliczności powstania Sejmu Wielkiego; • przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; • omawia postanowienia Konstytucji 3 maja • 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ konstytucji na funkcjonowanie państwa; • rozumie i uzasadnia znaczenie konstytucji dla funkcjonowania państwa; • porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych zapisane w konstytucjach tych krajów
<p>31. Wojna w obronie konstytucji i II rozbiór Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wojna polsko-rosyjska w 1792 roku. 2. II rozbiór Rzeczypospolitej. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie: konfederacja targowicka; • wie, kiedy doszło do wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej; • wymienia państwa biorące udział w II rozbiórce Rzeczypospolitej; • wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; • wskazuje znaczenie II rozbioru dla sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej; • omawia wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej, omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru; • analizuje postawę króla wobec konfederacji

<p>32. Powstanie kościuszkowskie i upadek Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wybuch powstania kościuszkowskiego. 2. Walki w Warszawie i Wilnie. 3. Uniwersał połaniecki. 4. Współpraca Rosji i Prus przy tłumieniu powstania. 5. III rozbiór Rzeczypospolitej. 6. Czy Rzeczpospolita musiała upaść? 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postać Józefa Poniatońskiego • wie, kiedy doszło do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej; • zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego; • rozumie pojęcia: uniwersał połaniecki, insurekcja, kosynierzy; • opowiada o przebiegu powstania kościuszkowskiego; • wymienia główne bitwy insurekcji 	<p>targowickiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wybuchu i skutki powstania kościuszkowskiego; • rozumie przyczyny klęski powstania i upadku Rzeczypospolitej; • rozumie znaczenie uniwersału połanieckiego; • ocenia szanse na powodzenie powstania kościuszkowskiego
<p>Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVIII wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów. 2. Rzeczpospolita za panowania Stanisława Augusta 3. Konstytucja 3 maja i powstanie kościuszkowskie – próby ratowania niepodległości Rzeczypospolitej. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: ostatniej wolnej elekcji, rozbiorów, uchwalenia konstytucji, powstania kościuszkowskiego; • omawia sytuację w Polsce pod rządami dynastii Wettinów; • przedstawia reformy Stanisława Augusta Poniatońskiego; • opowiada o próbach zachowania niezależności i o walce o niepodległość (o Konstytucji 3 maja i o powstaniu kościuszkowskim) 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny i skutki powstania kościuszkowskiego; • omawia przyczyny i skutki rozbiorów; • opisuje wpływy państw ościennych i przejmowanie przez nie kontroli nad Rzeczpospolitą; • analizuje różne postawy wobec prób ocalenia niepodległości Rzeczypospolitej
<p>DZIAŁ VI. EPOKA NAPOLEŃSKA</p>		
<p>33. Napoleon Bonaparte tworzy nowy ład w Europie</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kryzys we Francji. 2. Objęcie władzy przez Bonapartego. 3. Francja cesarstwem. 4. Zwycięstwa nad Prusami, Rosją i 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz; • rozumie pojęcia: konsul, cesarstwo, <i>Kodeks Napoleona</i>, bitwa trzech cesarzy, Związek Reński; • opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonapartego; • wymienia państwa, które walczyły z Bonapartem, wskazuje te, które pokonał 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy wojskowe; • rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona; • rozumie znaczenie bitwy pod Austerlitz dla zmian w Europie; • analizuje reformy Bonapartego i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji

Austrią.		
<p>34. Napoleon a sprawa niepodległości Polski</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie Legionów Dąbrowskiego. 2. Księstwo Warszawskie. 3. Wojna 1809 roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech; • wie, kiedy powstało Księstwo Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar; • wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie; • zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego; • rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy; • zna okoliczności, w których powstał <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>, oraz twórcę słów tej pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie Warszawskim; • omawia stosunki między Księstwem Warszawskim a Francją; • ocenia postawę Napoleona wobec Polaków
<p>35. Upadek Napoleona</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Europa pod rządami Napoleona. 2. Wyprawa Napoleona na Rosję. 3. Bitwa narodów i abdykacja Napoleona. 4. Sto dni Napoleona. 5. Napoleon i Polacy. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wydarzenia z lat: 1812, 1813, 1815; • rozumie pojęcia: bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia; • opowiada o kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki ataku na Rosję; • zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji; • przedstawia wpływ Napoleona na Europę; • wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonapartego; • ocenia postawę Bonapartego wobec Polaków; • rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy
<p>Lekcja powtórzeniowa. Epoka napoleońska</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hegemonia Francji w Europie. 2. Napoleon a sprawa polska 3. Ocena Napoleona. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze bitwy okresu napoleońskiego; • wie, kiedy i gdzie powstały Legiony Dąbrowskiego, zna postać ich twórcy; • wie, w jakich okolicznościach powstał polski hymn; • opowiada o powstaniu Legionów Dąbrowskiego i ich szlaku bojowym 	<ul style="list-style-type: none"> • zna przyczyny, przebieg i skutki zdobycia przez Francję pozycji hegemonia w Europie; • przedstawia przyczyny i skutki powstania Księstwa Warszawskiego, opisuje sposób sprawowania władzy; • analizuje zmiany w Europie okresu napoleońskiego; • ocenia stosunek Napoleona do sprawy polskiej

Wymagania szczegółowe dla klasy 7

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych ocen klasyfikacyjnych

1. Kongres wiedeński

Zagadnienia

1. Obrady kongresu.
2. Postanowienia kongresu.
3. Święte Przymierze.
4. Epoka restauracji.
 - zna daty obrad kongresu wiedeńskiego;
 - potrafi wymieni najważniejsze postanowienia kongresu;
 - zna członków Świętego Przymierza;
 - wyjaśnia pojęcia: legitymizm, równowaga sił, restauracja;
 - zna postanowienia kongresu odnośnie do ziem polskich;
 - wymienia uczestników kongresu;
 - rozumie określenie „tańczący kongres”
 - wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego Przymierza;
 - rozumie znaczenie postanowień kongresu wiedeńskiego dla sytuacji Polaków;
 - porównuje okres napoleoński i epokę restauracji;
 - wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie;
 - uzasadnia, że kongres wiedeński był triumfem konserwatyzmu

2. Walka z porządkiem pokongresowym

Zagadnienia

1. Liberalizm.
 2. Konserwatyzm.
 3. Rewolucja lipcowa we Francji.
 - wymienia idee polityczne początku XIX w.;
 - wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm;
 - wymienia państwa, w których doszło do ruchów wolnościowych
- podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyzmu w życiu politycznym Europy;
- opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych;
- opisuje postawy liberalne i konserwatywne we współczesnym świecie;
- opisuje walkę idei liberalnych z konserwatywnymi na przykładzie pierwszej połowy XIX w.

3. Królestwo Polskie

Zagadnienia

1. Podział ziem polskich na mocy decyzji kongresu wiedeńskiego.
2. Gospodarka Królestwa Polskiego.
3. Oświata i kultura w Królestwie Polskim.
4. Stosunek władców rosyjskich do konstytucji Królestwa Polskiego.
5. Kształtowanie się opozycji w Królestwie Polskim.
 - rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia konstytucyjna;
 - opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I;
 - wymienia organizacje opozycyjne działające w Królestwie Polskim;
 - wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską;
 - opisuje sytuację polityczną Królestwa Polskiego;
 - wie, do jakiej nielegalnej organizacji należał Adam Mickiewicz;
 - wie, kim byli i jaki cel stawiali sobie tzw. kaliszanie
 - charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego;
 - opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego;
 - rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim;
 - wymienia twórców nielegalnej i legalnej opozycji w Królestwie Polskim i charakteryzuje jej cele;
 - charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I;
 - rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla utrzymania polskości w zaborze rosyjskim;
 - opisuje rolę Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w życiu gospodarczym Królestwa Polskiego;
 - rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji w Królestwie Polskim;
 - opisuje i analizuje różne postawy Polaków w zaborze rosyjskim, potrafi podać ich genezę

4. Powstanie listopadowe

Zagadnienia

1. Sytuacja w Europie przed wybuchem powstania.
2. Spisek w szkole podchorążych.
3. Wybuch powstania.
4. Józef Chłopicki dyktatorem.
5. Działania wojenne.
6. Przywódcy powstania.
7. Upadek powstania.
 - wie, kim był Piotr Wysocki;
 - wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie;
 - zna rezultat zmagania powstańczych;

- wymienia pierwszego dyktatora powstania;
- opisuje wybuch powstania;
- opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania;
- wskazuje miejsca największych bitew;
- wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki w okresie wojny polsko-rosyjskiej;
- wymienia przywódców powstania
- analizuje przyczyny powstania;
- rozróżnia postawy poszczególnych grup polskiego społeczeństwa wobec wybuchu powstania;
- charakteryzuje różne postawy polskich polityków wobec powstania oraz kwestii uwłaszczenia chłopów;
- wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych;
- wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania;
- analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje;
- wyjaśnia przyczyny upadku powstania

5. Wielka Emigracja

Zagadnienia

1. Przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji.
2. Obozy i podziały polityczne wśród Polaków na emigracji.
3. Twórcy polskiej kultury na emigracji.
4. Ruch spiskowy w kraju.
 - rozumie pojęcie emigracji;
 - wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym;
 - wymienia twórców kultury polskiej na emigracji;
 - wie, jakie ugrupowania wysyłały emisariuszy do kraju i w jakim celu;
 - wymienia polskie obozy polityczne na emigracji;
 - rozumie, dlaczego największa liczba emigrantów osiadła we Francji
 - wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji;
 - charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji;
 - rozumie zróżnicowane podejście rządów i społeczeństw krajów Europy do polskich emigrantów;
 - porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje różnice);
 - rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami;
 - analizuje wpływ różnych postaw dyktatorów powstania na jego losy

6. Ziemie polskie po upadku powstania listopadowego

Zagadnienia

1. Noc paskiewiczowska.
2. Sytuacja w zaborze pruskim.
3. Powstanie krakowskie.
4. Rabacja galicyjska.
 - zna pojęcia: noc paskiewiczowska, germanizacja, praca organiczna, powstanie krakowskie, rabacja, rzeź galicyjska;
 - pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa;
 - wymienia represje skierowane przeciw powstańcom i mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego;
 - opisuje położenie Polaków w zaborze pruskim;
 - zna postacie: Hipolita Cegielskiego, Edwarda Dembowskiego
 - podaje przyczyny powstania krakowskiego;
 - podaje przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej;
 - omawia wpływ powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki między zaborcami;
 - dostrzega i wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema zaborami;
 - rozumie manipulację władz austriackich prowadzącą do rzezi galicyjskiej;
 - rozumie przyczyny niepowodzenia powstania z 1846 r.

7. Wiosna Ludów w Europie

Zagadnienia

1. Sytuacja w Europie w latach czterdziestych XIX w.
2. Rewolucja w Paryżu.
3. Wystąpienia rewolucyjne na różnych obszarach Europy i udział Polaków w tych wydarzeniach.
 - rozumie pojęcie Wiosny Ludów;
 - zna datę wybuchu Wiosny Ludów (1848 r.);
 - wskazuje na mapie obszary europejskie, które zostały ogarnięte wystąpieniami rewolucyjnymi;
 - zna posta
Józefa Bema;
 - wie, czym był parlament frankfurcki;
 - zna cele, które stawiali sobie Węgrzy rozpoczynający powstanie
 - omawia przyczyny wystąpień rewolucyjnych w Europie;
 - podaje skutki Wiosny Ludów;

- dostrzeża i opisuje różnice między przyczynami Wiosny Ludów na różnych obszarach europejskich;
- wyjaśnia, dlaczego wystąpienia nie objęły Rosji;
- rozumie i przedstawia długofalowe skutki różnej polityki zaborców wobec Polaków

8. Wiosna Ludów na ziemiach polskich

Zagadnienia

1. Wiosna Ludów na ziemiach Polskich.
2. Udział Polaków w Wiosnie Ludów w Europie.
 - wskazuje ziemie polskie, na których w okresie Wiosny Ludów doszło do wystąpień;
 - zna posta Józefa Bema;
 - wie, w których krajach Polacy brali udział w walkach w okresie Wiosny Ludów;
 - zna cele, które stawiali sobie Polacy biorący udział w walkach okresu Wiosny Ludów
 - opisuje przyczyny niepowodzenia wystąpień narodowowyzwoleńczych na ziemiach polskich;
 - wyjaśnia, dlaczego wystąpienia nie objęły ziem polskich pod zaborem rosyjskim;
 - dostrzeża wpływ idei romantyzmu na wystąpienia narodowowyzwoleńcze okresu Wiosny Ludów;
 - porównuje polską Wiosnę Ludów z europejską;
 - dostrzeża zmiany w celach stawianych sobie przez Polaków, analizuje politykę zaborców

9. Rewolucja przemysłowa

Zagadnienia

1. Modernizacja gospodarki.
2. Powstanie fabryk.
3. Kolej żelazna i statki parowe.
4. Eksplozja demograficzna.
 - wymienia główne wynalazki XIX w.;
 - rozumie pojęcia: skok demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa;
 - wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w.;
 - opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX w.;
 - wskazuje kraje, w których następował najszybszy rozwój gospodarczy;
 - ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne
 - wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego;
 - wymienia przyczyny powstawania fabryk;
 - dostrzeża skutki rozwoju komunikacji;

- wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla środowiska naturalnego;
- rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego;
- porównuje gospodarkę europejską XVIII i XIX w.;
- omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw;
- analizuje długofalowe skutki rewolucji przemysłowej

10. Lekcja powtórzeniowa.

Pierwsza połowa XIX wieku

Zagadnienia

1. Kongres wiedeński i porządek Świętego Przymierza.
2. Nurty ideowo-polityczne pierwszej połowy XIX w.
3. Ruchy narodowe i rewolucyjne w Europie pierwszej połowy XIX w.
4. Ziemie polskie i Polacy w epoce restauracji i rewolucji (1815–1849).
 - wie, co wydarzyło się w roku: 1815, 1830, 1831, 1848;
 - wskazuje na mapie ziemie polskie pod trzema zaborami i je nazywa;
 - zna postacie: Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego;
 - krótko opisuje sytuację Królestwa Polskiego przed powstaniem listopadowym i po jego upadku;
 - krótko opisuje sytuację w zaborach pruskim i austriackim po powstaniu listopadowym;
 - opisuje przebieg powstania listopadowego;
 - wie, jakie zmiany przyniósł w Europie kongres wiedeński;
 - charakteryzuje położenie Polaków pod trzema zaborami
 - dostrzega różnice w położeniu Polaków pod trzema zaborami i wskazuje przyczyny tych różnic;
 - wskazuje różnice w przyczynach wybuchu Wiosny Ludów w poszczególnych krajach europejskich;
 - omawia rolę Świętego Przymierza w Europie;
 - dostrzega i wyjaśnia rolę postanowień kongresu wiedeńskiego w historii Europy XIX w.;
 - rozumie wpływ ideologii romantyzmu na dążenia wolnościowe w Europie pierwszej połowy XIX w.

11. Zjednoczenie Włoch

Zagadnienia

1. Sytuacja w państwach włoskich przed zjednoczeniem. Wojna krymska.
2. Sojusz Piemontu z Francją.
3. Wojna Piemontu i Francji z Austrią.
4. „Wyprawa tysiąca”.
 - wie, kiedy była wojna krymska;

- potrafi wskaza
na mapie: Piemont, Austrię, Rzym;
- wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włoch;
- zna etapy wojny krymskiej;
- zna postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiego;
- omawia etapy jednoczenia Włoch
- wskazuje konsekwencje wojny krymskiej;
- wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch;
- wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się pod władzą papieża do Watykanu;
- rozumie konsekwencje wojny krymskiej dla Rosji i Zjednoczenia Włoch;
- uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch;
- rozumie, dlaczego Francja stała się sojusznikiem Piemontu;
- porównuje rolę Garibaldiego i Caovura w Zjednoczeniu Włoch

12.Zjednoczenie Niemiec

Zagadnienia

1. Pozycja Prus w Niemczech.
2. Etapy jednoczenia Niemiec.
3. Powstanie cesarstwa niemieckiego.
 - zna posta
Ottona von Bismarcka;
 - wie, co wydarzyło się w roku: 1866, 1871;
 - wskazuje na mapie obszar cesarstwa niemieckiego;
 - wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec;
 - wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład cesarstwa niemieckiego
 - wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją;
 - uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano ojcem zjednoczonych Niemiec;
 - wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy;
 - wyjaśnia przyczyny niechętnego stosunku Francji do procesu jednoczenia Niemiec;
 - rozumie znaczenie warunków pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec;
 - uzasadnia dlaczego zjednoczenie Niemiec zakłóciło równowagę europejską

13.Wojna secesyjna

w Stanach Zjednoczonych

Zagadnienia

1. Rozrost terytorialny USA.
2. Unia i Konfederacja.
3. Wojna secesyjna.
4. Rozwój USA po wojnie domowej.
 - wskazuje na mapie obszar USA w XIX w.;
 - rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa;
 - zna posta Abrahama Lincolna;
 - wie, kto wygrał wojnę secesyjną;
 - wskazuje na mapie Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami;
 - wie, kiedy rozgrywała się wojna secesyjna
 - wskazuje przyczyny różnic między Południem a Północą USA;
 - podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej;
 - wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej;
 - wskazuje punkt zwrotny w wojnie secesyjnej;
 - uzasadnia wpływ wojny secesyjnej na rozwój USA;
 - wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem;
 - wskazuje trwające do dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej

14.Kolonializm europejski w XIX wieku

Zagadnienia

1. Wyścig o kolonie.
2. Afryka i Indie w polityce kolonialnej państw europejskich.
3. Państwa kolonialne a Chiny.
4. Wojna rosyjsko-japońska.
 - wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej;
 - wymienia mocarstwa kolonialne;
 - zna pojęcie kolonializmu;
 - zna określenie „perła w koronie”;
 - wie, kiedy trwała wojna rosyjsko-japońska, i zna jej wynik;
 - opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów;
 - wskazuje na mapie kolonie brytyjskie
 - uzasadnia europejski wyścig o kolonie;
 - podaje przyczyny i skutki kolonializmu;
 - uzasadnia, że Wielka Brytania była mocarstwem kolonialnym;

- opisuje politykę USA na obszarze Chin;
- analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu;
- uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie;
- rozumie i analizuje konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych

15.Lekcja powtórzeniowa.

Druga połowa XIX wieku

Zagadnienia

1. Rewolucja przemysłowa i jej konsekwencje.
2. Jednoczenie się krajów w Europie.
3. Powstanie nowych mocarstw.
4. Kolonializm.
 - wskazuje kraje europejskie, które zjednoczyły się w drugiej połowie w XIX w.;
 - wymienia główne mocarstwa kolonialne;
 - wskazuje na mapie pozaeuropejskie obszary zajęte przez kolonizatorów;
 - wymienia wynalazki, które zmieniły życie codzienne w XIX w.;
 - zna postacie: Abrahama Lincolna, Ottona Bismarcka;
 - opisuje zmiany, które w XIX stuleciu zaszły w funkcjonowaniu przemysłu i życiu społecznym;
 - charakteryzuje społeczeństwo drugiej połowy XIX w.;
 - przedstawia politykę kolonizatorów wobec kolonizowanych państw i obszarów
 - opisuje wpływ XIX-wiecznych przemian gospodarczych na funkcjonowanie systemów władzy oraz kształtowanie się nowych grup społecznych;
 - analizuje przyczyny i skutki kolonializmu dla kolonizowanych i kolonizatorów;
 - dostrzega i przedstawia skutki kolonializmu we współczesnym świecie

16.Królestwo Polskie przed powstaniem styczniowym

Zagadnienia

1. Sytuacja społeczno-
 - polityczna w Królestwie Polskie przed wybuchem powstania.
2. Manifestacje patriotyczne i Delegacja miejska.
3. Biali i Czerwoni.
4. Polityka Aleksandra Wielopolskiego.
 - krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym;

- rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, Czerwoni;
- wie, na czym polegała tzw. odwilż posewastopolska;
- opisuje przebieg manifestacji patriotycznych;
- zna posta Aleksandra Wielopolskiego;
- przedstawia programy Białych i Czerwonych
- wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska;
- wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych;
- przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego;
- ocenia działania Wielopolskiego;
- wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym;
- rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego

17. Powstanie styczniowe

Zagadnienia

1. Branka.
2. Wybuch powstania.
3. Wojna partyzancka.
4. Polskie państwo podziemne.
 - wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka;
 - wie, kiedy wybuchło powstanie styczniowe;
 - wskazuje na mapie tereny ogarnięte działaniami zbrojnymi w czasie powstania;
 - wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęci chłopów do poparcia powstania;
 - opisuje formy walki powstańczej
 - wyjaśnia genezę i znaczenie branki;
 - opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów;
 - analizuje znaczenie dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów;
 - porównuje walki z okresu dwóch powstań – listopadowego i styczniowego

18. Upadek powstania

i represje rosyjskie wobec Polaków

Zagadnienia

1. Romuald Traugutt.
2. Polityka rosyjska po upadku powstania styczniowego.

- wie, kim był Romuald Traugutt;
- zna pojęcie katongi;
- przedstawia represje rosyjskie stosowane wobec Polaków po upadku powstania styczniowego
- podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków;
- podaje przyczyny klęski powstania styczniowego;
- przedstawia znaczenie działalności Romualda Trauguttowi jako dyktatora powstania;
- uzasadnia carską politykę wobec Polaków po powstaniu

19. Walka o polskość w zaborze rosyjskim

Zagadnienia

1. Sytuacja w zaborze rosyjskim po powstaniu styczniowym.
2. Uniwersytet Latający.
3. Formy oporu Polaków wobec rusyfikacji.
 - zna pojęcia: rusyfikacja, Uniwersytet Latający;
 - wskazuje na mapie obszar zaboru rosyjskiego;
 - wymienia formy rusyfikacji Polaków stosowane przez carat;
 - podaje formy oporu Polaków wobec rusyfikacji
 - opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym;
 - opisuje funkcjonowanie szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rusyfikacji;
 - rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze polskiej;
 - rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zaboru rosyjskiego

20. Zabór pruski – walka z germanizacją

Zagadnienia

1. Kulturkampf i germanizacja.
2. Praca organiczna.
3. Walka z niemiecką kolonizacją.
4. Strajki szkolne.
 - wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego;
 - rozumie pojęcia: germanizacja, Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny;
 - wie, gdzie wybuchł najsłynniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim;
 - zna postacie: Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego
 - wymienia przejawy germanizacji w dziedzinach kultury, gospodarki i struktur społecznych;

- przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji;
- opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze pruskim;
- opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim
- przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją;
- opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce;
- dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich wobec Polaków;
- porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim w dziedzinach gospodarki i kultury;
- dostrzega wpływ germanizacji na kształtowanie postaw Polaków w Wielkopolsce

21. Autonomia w Galicji

Zagadnienia

1. Powstanie Austro-Węgier.
2. Galicja otrzymuje autonomię.
3. Szkolnictwo i kultura w zaborze austriackim.
4. Nędza galicyjska.
5. Nowe wyzwania – Polacy i Ukraińcy.
 - wskazuje na mapie Austro-Węgry i Galicję;
 - rozumie pojęcia: autonomia, monarchia dualistyczna, nędza galicyjska;
 - wymienia narodowości, które żyły w Galicji;
 - opowiada o funkcjonowaniu monarchii dualistycznej;
 - wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach
 - opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji;
 - charakteryzuje życie polityczne w Galicji;
 - przedstawia sytuację gospodarczą zaboru austriackiego;
 - wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji;
 - opisuje konflikty narodowościowe w Galicji;
 - omawia wpływ sytuacji międzynarodowej Austrii na wprowadzenie autonomii

22. Lekcja powtórzeniowa. Druga połowa XIX wieku (sytuacja ziem polskich pod zaborami)

Zagadnienia

1. Sytuacja narodowościowa, społeczna i ekonomiczna Polaków w poszczególnych zaborach.
2. Stosunek Polaków do władz zaborczych na różnych obszarach ziem polskich.
 - wskazuje na mapie obszary poszczególnych zaborów;
 - krótko opisuje sytuację Polaków w każdym z trzech zaborów;
 - pamięta datę: 1863 r.;

- zna postacie: Romualda Traugutta, Henryka Sienkiewicza, Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego;
- opisuje przebieg powstania styczniowego;
- opisuje formy rusyfikacji i germanizacji;
- wie, w jaki sposób Polacy przeciwstawiali się polityce zaborców
- wskazuje przyczyny i skutki powstania styczniowego;
- charakteryzuje formy walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją;
- opisuje wpływ zaborów na kształtowanie się nowoczesnego narodu polskiego;
- porównuje położenie Polaków w trzech zaborach, biorąc pod uwagę życie kulturalne, polityczne i gospodarcze;
- rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego, Wielkopolski i Galicji

23. Wynałazki przełomu XIX i XX wieku

Zagadnienia

1. Druga rewolucja przemysłowa.
 2. Elektryczność.
 3. Epoka Edisona.
 4. Komunikacja.
 5. Początki motoryzacji.
 6. Medycyna i rolnictwo.
- zna określenie „epoka pary”;
 - wskazuje na mapie państwa najlepiej rozwinięte pod względem gospodarczym;
 - wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX stulecia;
 - uzasadnia trafność określenia „epoka stali, pary i węgla”;
 - opisuje znaczenie osiągnięć technicznych: elektryczności, telefonu, samochodu;
 - wie, dlaczego w XIX stuleciu wydłużyła się średnia długość życia;
 - zna postacie: Thomasa Alvy Edisona, braci Lumière, Alexandra Grahama Bella
 - wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce;
 - analizuje wpływ wynalazków na rozwój produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów;
 - uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w.;
 - dostrzega współczesne konsekwencje powstania potęg przemysłowych na przełomie XIX i XX w.

24. Narodziny kultury masowej. Przemiany obyczajowe

Zagadnienia

1. Piękna epoka.
2. Przemiany obyczajowe.
3. Fotografia i kino.

4. Kultura przełomu wieków.

- wie, co oznacza określenie „piękna epoka”;
- zna wynalazki, które uczyniły kulturę masową;
- opisuje życie codzienne w „pięknej epoce”;
- wymienia dziedziny życia społecznego, które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w.;
- rozpoznaje dzieła reprezentujące secesję i impresjonizm
- opisuje cechy charakterystyczne dzieł impresjonistycznych i secesyjnych;
- opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w.;
- dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł literackich;
- analizuje wpływ rozwoju kina, fotografii i prasy na kształtowanie się nowych poglądów, wymianę myśli;
- wskazuje źródła przemian obyczajowych

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych rocznych ocen klasyfikacyjnych

25. Masy wkraczają do polityki

Zagadnienia

1. Państwa konstytucyjne.
2. Demokratyzacja życia politycznego.
3. Kobiety walczą o swoje prawa.
4. Robotnicy walczą o swoje prawa.
5. Partie polityczne.
6. Nowe ideologie.

- wymienia grupy, które walczyły o swoje prawa;
- wie, dlaczego o swoje prawa walczyli robotnicy;
- zna poglądy socjalistów i narodowców;
- wie, na czym polega sprawowanie władzy w monarchii konstytucyjnej i republice
- dostrzega znaczenie konstytucji;

- zna twórców socjalizmu;
- rozumie przyczyny pojawienia się ruchu związkowego i socjalistycznego;
- dostrzega wpływ przemian w gospodarce na sposoby sprawowania władzy;
- analizuje wpływ ideologii narodowej na wydarzenia w Europie w II poł. XIX w.

26. Partie polityczne na ziemiach polskich w XIX wieku

Zagadnienia

1 Formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków.

2. Ruch narodowy.

3. Socjaliści.

4. Ludowcy.

- wie, co to jest nowoczesna świadomość narodowa Polaków;
- wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich;
- rozumie skrót: PPS, endecja;
- przyporządkowuje postaci Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego do odpowiednich partii politycznych;
- opisuje proces kształtowania się świadomości narodowej Polaków;
- wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach polskich i przedstawia główne punkty ich programów;
- wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia Socjalistyczna;
- dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego
- wskazuje przyczyny ukształtowania się nowoczesnej świadomości Polaków;
- wskazuje przyczyny powstawania partii o charakterze narodowym, ludowym i socjalistycznym;
- przedstawia poglądy najważniejszych przywódców polskich partii, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych;
- przedstawia formy działalności polskich partii politycznych;
- wyjaśnia na czym polegało kształtowanie się nowoczesnej świadomości Polaków;
- potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych na tle światowym;
- wskazuje dzisiejsze polskie partie polityczne, które odwołują się do tradycji ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w.;
- wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoświatowymi

27. Rewolucja 1905 roku w Rosji i w zaborze rosyjskim

Zagadnienia

1. Sytuacja w Rosji przed 1905 r.

2. Rosja po wojnie.
2. Krwawa niedziela
3. Rewolucja 1905 r. w Królestwie Polskim
4. Walki w Łodzi.
5. Skutki rewolucji 1905 r.
 - zna datę: 1905 r.;
 - zna pojęcie strajk generalny;
 - zna określenie „krwawa niedziela”;
 - wymienia miasta zaboru rosyjskiego, w których w 1905 r. dochodziło do demonstracji;
 - podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim;
 - opisuje strajki w Łodzi
 - podaje przyczyny wystąpień w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego;
 - wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego;
 - omawia związek między rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, dostrzega powiązania;
 - wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice pomiędzy nimi;
 - wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoswiatowymi

28. Powstanie trójprzymierza i trójporozumienia

Zagadnienia

1. Kształtowanie się trójprzymierza i trójporozumienia.
2. Kocioł bałkański.
 - wymienia i wskazuje na mapie członków trójprzymierza i trójporozumienia;
 - rozumie pojęcia: ententa, państwa centralne;
 - wie, kiedy powstały trójprzymierze i trójporozumienie;
 - podaje przyczyny napięć w stosunkach międzynarodowych w Europie na początku XX w.
 - opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania;
 - podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią;
 - wie, dlaczego doszło do konfliktów zbrojnych na Bałkanach;
 - analizuje i omawia działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie;
 - rozumie założenia polityki Bismarcka wobec Francji

29. Polacy wobec zbliżającej się wojny

Zagadnienia

1. Nowa sytuacja polityczna.
2. Obóz narodowy

3. Działalność J. Piłsudskiego

4. Polskie organizacje paramilitarne.

- wymienia orientacje polityczne kształtujące się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej;
- wskazuje przywódców politycznych poszczególnych orientacji;
- wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową;
- opisuje orientacje prorosyjską i proaustriacką;
- opisuje działalność polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową
- wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny światowej;
- omawia znaczenie polskich organizacji paramilitarnych;
- uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez Dmowskiego i Piłsudskiego;
- omawia konsekwencje różnego podejścia do kwestii odzyskania niepodległości przez Polskę

30. Wielka wojna

Zagadnienia

1. Wielka wojna.
2. Niemcy zatrzymani nad Marną.
3. Wojna manewrowa na wschodzie.
4. Ofensywy 1915 r. na froncie wschodnim i zachodnim.
5. Piekło Verdun.
6. Nowy charakter wojny
 - wie, kiedy wybuchła I wojna światowa;
 - wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie;
 - podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu wojny;
 - rozumie pojęcia wojny pozycyjnej i wojny manewrowej;
 - wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w czasie I wojny światowej;
 - wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej;
 - opisuje wojnę pozycyjną;
 - zna posta
arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i wie, gdzie dokonano na niego zamachu
 - charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych;
 - uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach 1914–1917;
 - opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną;
 - wskazuje wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych

31. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji

Zagadnienia

1. Sytuacja w Rosji przed wybuchem rewolucji.
2. Rewolucja lutowa.
3. Przewrót bolszewicki.
4. Pokój z Niemcami.
5. Wojna domowa w Rosji.
 - wskazuje na mapie Rosję;
 - wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego;
 - zna postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina;
 - opisuje sposób przejęcia władzy w Rosji przez bolszewików;
 - rozumie pojęcie obcej interwencji;
 - wymienia państwa, które wysłały siły interwencyjne do Rosji;
 - podaje cechy rządów Mikołaja II oraz rządów bolszewickich, dostrzega podstawowe różnice
 - podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji;
 - przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina;
 - podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r.;
 - opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy oraz bolszewików;
 - rozumie znaczenie rewolucji rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej;
 - podaje przyczyny interwencji państw zachodnich w Rosji;
 - analizuje zmiany w Rosji spowodowane rewolucją

32.Sprawa polska w okresie I wojny światowej

Zagadnienia

1. Kwestia polska na początku wojny.
2. Aktywiści i pasywiści.
3. Piłsudski, legiony i POW.
4. Umędzynarodowienie sprawy polskiej.
5. Rok 1918 – program prezydenta Wilsona.
 - wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej;
 - zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Paderewskiego;
 - wie czym był *Akt 5 listopada*;
 - wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla Polaków konieczność udziału w bratobójczych walkach;
 - opisuje działalność Legionów;
 - wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej;
 - omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej
 - prezentuje postawy aktywistów i pasywistów;

- rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyska przychylność Polaków;
- rozumie znaczenie *Aktu 5 listopada* oraz orędzia prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków;
- analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na sprawę polską w okresie I wojny światowej

33.Zakończenie I wojny światowej

Zagadnienia

1. Przystąpienie USA do wojny.
2. Przebieg działań wojennych w 1918 r.
3. Zawieszenie broni.
 - wymienia państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r.;
 - wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa;
 - wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej;
 - wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych;
 - omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania;
 - wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni
 - omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny;
 - zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia wojny;
 - wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni;
 - wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych;
 - rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej;
 - omawia przyczyny klęski państw centralnych, wskazuje czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne

34.Odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r.

Zagadnienia

1. Czynniki sprzyjające powstaniu państwa polskiego.
2. Polskie ośrodki władzy w Galicji.
3. Rada Regencyjna.
4. Wielkopolska i zabór pruski.
5. Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej.
6. Przyjazd J. Piłsudskiego.

7. Problemy u progu niepodległości.
 8. Sprawa polska na konferencji paryskiej.
 9. Kształtowanie się wojska polskiego.
 - wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość;
 - wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r.;
 - przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej;
- wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski;
 - wie, dlaczego 11 listopada 1918 r. uważamy za dzień odzyskania niepodległości
 - zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się polskich ośrodków władzy w 1918 r.;
 - zna postanowienia konferencji paryskiej odnośnie ziem polskich;
 - omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r.;
 - analizuje postawy Polaków i sposób wykorzystania sytuacji międzynarodowej do odzyskania niepodległości przez Polskę;
 - rozumie wpływ interesów państw Europy Zachodniej na postanowienia konferencji odnośnie ziem polskich

35.Lekcja powtórzeniowa. Świat i Polska na przełomie XIX i XX wieku

Zagadnienia

1. Sojusze wojskowe na przełomie XIX i XX w.
 2. Sprawa polska przed I wojną światową i w trakcie jej trwania.
 3. Odzyskanie niepodległości przez Polskę.
 - wskazuje na mapie kraje ententy i państwa centralne;
 - wie, które państwa należały do obozu zwycięzców I wojny światowej;
 - wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej;
 - wie, co wydarzyło się w roku: 1914, 1917, 1918;
 - wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość;
 - zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Włodzimierza Lenina, Woodrowa Wilsona;
 - wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej;
 - opisuje przebieg I wojny światowej;
 - charakteryzuje formy prowadzenia działań militarnych w okresie I wojny światowej;
 - opisuje przemiany zachodzące w Rosji w 1917 r.;
 - wie, w jakich okolicznościach doszło do odzyskania niepodległości przez Polskę;
 - przedstawia zmiany w technice i sztuce wojennej, które zaszły w czasie I wojny światowej
- podaje przyczyny oraz skutki powstania dwóch bloków polityczno-militarnych na przełomie XIX i XX w.;
 - charakteryzuje postawy Polaków przed wybuchem I wojny światowej – przedstawia różne poglądy polityczne;
 - opisuje stosunek poszczególnych państw do sprawy polskiej w okresie I wojny światowej;

- podaje przyczyny i skutki rewolucji lutowej oraz przewrotu bolszewickiego w Rosji;
- analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na odzyskanie niepodległości przez Polskę;
- przedstawia bezpośrednie i pośrednie przyczyny wybuchu I wojny światowej;
- charakteryzuje zmiany polityczne, które zaszły w Rosji w wyniku rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego

36. Konferencja pokojowa w Paryżu

Zagadnienia

1. Konferencja pokojowa w Paryżu.
 2. Postanowienia traktatu wersalskiego
 3. Liga Narodów i jej działalność.
 4. Mały traktat wersalski.
 - wie, gdzie odbyła się konferencja pokojowa;
 - zna, przynajmniej jedno postanowienie traktatu wersalskiego;
 - wie, czym zajmowała się Liga Narodów;
 - wskazuje założycieli i państwa członkowskie Ligi Narodów;
 - wymienia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Niemiec;
 - wie, jakie państwa brały udział w konferencji pokojowej;
 - rozumie pojęcie mały traktat wersalski
- wymienia wszystkie postanowienia traktatu wersalskiego;
 - wskazuje na mapie państwa powstałe po zakończeniu I wojny światowej;
 - dostrzega i omawia różne cele państw biorących udział w konferencji pokojowej;
 - wskazuje skutki podpisania i niepodpisania małego traktatu wersalskiego;
 - przedstawia długofalowe skutki postanowień traktatu wersalskiego

37. Skutki cywilizacyjne i kulturowe wielkiej wojny

Zagadnienia

1. Społeczne skutki I wojny światowej.
2. Kryzysy gospodarcze.
3. Sztuka powojenna.
4. Kultura masowa.
 - wymienia przykłady ilustrujące wpływ wojny na życie codzienne ludzi po jej zakończeniu;
 - wskazuje kino, telewizję i radio, jako narzędzia kultury masowej;
 - omawia sytuację Francji, Anglii i USA po zakończeniu wojny;

- rozumie pojęcia: katastrofizm, hiperinflacja
- omawia wpływ wielkiego kryzysu na życie codzienne, wskazuje działania podjęte przez rządy, aby je minimalizowa
- ;
- wskazuje przyczyny i skutki wielkich kryzysów gospodarczych, dostrzega ich powiązanie z polityką wewnętrzną państwa;
- wyjaśnia wpływ wielkiej wojny na powstawanie nowych kierunków w sztuce i rozwój kultury masowej

38. Związek Sowiecki pod władzą Stalina

Zagadnienia

1. Komunizm wojenny i NEP.
2. Przejęcie władzy przez Stalina.
3. ZSRS i jego polityka gospodarcza, społeczna.
 - zna dwóch przywódców ZSRS;
 - wymienia, przynajmniej 3 cechy państwa totalitarnego;
 - rozumie i wyjaśnia skrót ZSRS;
 - rozumie i wyjaśnia pojęcia: kolektywizacja, NEP, socjalizm;
 - opowiada o traktowaniu obywateli przez władze ZSRS;
 - wyjaśnia, na czym polegał totalitarny charakter państwa sowieckiego
 - wyjaśnia, dlaczego przeprowadzano tzw. czystki w armii i władzach ZSRS;
 - wskazuje znaczenie łagrów dla rozwoju przemysłu w ZSRS;
 - analizuje wprowadzenie kultu jednostki i jego znaczenie dla utrzymania władzy w ZSRS;
 - porównuje państwo demokratyczne z totalitarnym;
 - analizuje wpływ kolektywizacji i industrializacji na życie codzienne obywateli ZSRS

39. Narodziny faszyzmu we Włoszech

Zagadnienia

1. Sytuacja Włoch po I wojnie światowej.
2. Przyczyny przejęcia władzy przez B. Mussoliniego.
3. Włochy po rządami faszystów.
 - wskazuje przywódcę faszystowskich Włoch;
 - wymienia, co najmniej trzy cechy państwa faszystowskiego;
 - rozumie pojęcia: faszyzm, duce, czarne koszule;
 - opisuje życie w faszystowskich Włoszech;
 - zna datę dojścia faszystów do władzy we Włoszech
 - podaje przyczyny objęcia władzy przez B. Mussoliniego;
 - wymienia reformy wprowadzone przez faszystów;

- omawia znaczenie traktatów laterańskich;
- analizuje rolę propagandy w sukcesie partii faszystowskiej

40. Niemcy pod władzą Hitlera

Zagadnienia

1. Republika Weimarska.
2. Przejęcie władzy przez A. Hitlera.
3. Budowa państwa totalitarnego.
4. Żydzi w III Rzeszy.
5. Gospodarka i zbrojenia.

- wie, kto przejął władzę w Niemczech w 1933 r.;
- wie, kiedy A. Hitler przejął władzę;
- rozumie pojęcie III Rzesza;
- podaje, przynajmniej 2 przykłady świadczące o tym, że III Rzesza była państwem totalitarnym;
- rozumie pojęcia: nazizm, noc kryształowa, führer, Republika Weimarska, gestapo, ustawy norymberskie, pucz monachijski
- wskazuje przyczyny objęcia władzy przez A. Hitlera;
- omawia politykę III Rzeszy wobec Żydów;
- omawia politykę gospodarczą III Rzeszy;
- omawia znaczenie postanowień traktatu wersalskiego wobec Niemiec dla powstania i sukcesu NSDAP;
- wskazuje przyczyny niechęci nazistów wobec Żydów;
- analizuje rolę propagandy w sukcesie A. Hitlera

41. Świat u progu wojny

Zagadnienia

1. Funkcjonowanie traktatu wersalskiego.
 2. Japonia dąży do dominacji w Azji.
 3. Wojna w Hiszpanii.
 4. Powstanie osi Berlin-Rzym-Tokio.
 5. Ekspansja III Rzeszy.
- wymienia sojuszników III Rzeszy;
 - wskazuje ziemie zajęte przez III Rzeszę;
 - rozumie pojęcia: państwa osi, układ monachijski, Anschluss Austrii;
 - wie, kiedy doszło do układu monachijskiego, Anschlussu Austrii, powstania osi
 - omawia ekspansywną politykę Japonii;

- zna postanowienia traktatów w Locarno i Rapallo;
- wskazuje działania podjęte przez III Rzeszę, łamiące postanowienia traktatu wersalskiego;
- wskazuje przyczyny agresywnej polityki Japonii i III Rzeszy;

- omawia politykę zachodniej Europy w stosunku do III Rzeszy – wskazuje przyczyny i skutki;
- omawia przyczyny i proces kształtowania się sojuszu III Rzesza – Włochy-Japonia

42. Lekcja powtórzeniowa – Europa i świat po I wojnie światowej

Zagadnienia

1. Traktat wersalski i jego następstwa.
2. Świat po I wojnie światowej.
3. Powstanie i funkcjonowanie państw totalitarnych.
 - wymienia państwa totalitarne;
 - zna przywódców państw totalitarnych;
 - wymienia przynajmniej jedno postanowienie traktatu wersalskiego;
 - podaje cechy państw totalitarnych na przykładzie ZSRR, III Rzeszy;
 - wymienia społeczne, polityczne i gospodarcze skutki I wojny światowej;
 - wymienia państwa osi
 - opisuje życie codzienne w państwach totalitarnych;
 - wskazuje różnice pomiędzy państwami totalitarnymi;
 - omawia postanowienia traktatu wersalskiego;
 - omawia przyczyny przejścia władzy przez A. Hitlera, B. Mussoliniego;
 - analizuje przyczyny i skutki kryzysu gospodarczego;
 - analizuje i wymienia przyczyny narodzin sojuszu państw osi;
 - opisuje politykę zagraniczną i łamanie postanowień traktatu wersalskiego przez III Rzeszę;
 - dostrzega wpływ postanowień traktatu wersalskiego na zmiany polityczne w Europie i politykę Niemiec;
 - analizuje przyczyny polityki państw zachodnich wobec III Rzeszy

43. Walka o granice państwa polskiego

Zagadnienia

1. Polskie programy wschodnie.
 2. Walki o Lwów.
 3. Wojna z bolszewikami 1920 r.
 4. Powstanie wielkopolskie i powstania śląskie.
 5. Plebiscyty.
 - wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej;
 - wymienia powstania i wojny, które doprowadziły do ostatecznego kształtu granic państwa polskiego;
 - wie, kiedy wybuchła wojna polsko-bolszewicka, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, zna ich rezultaty;
 - zna poglądy Dmowskiego i Piłsudskiego w sprawie polskich granic;
 - zna pojęcia: Orleńta Lwowskie, Bitwa Warszawska, „cud nad Wisłą”, plebiscyt;
-
- wie, w jaki sposób Wilno znalazło się w granicach Polski;
 - przedstawia przyczyny i skutki powstań oraz plebiscytów;
 - rozumie znaczenie wojny z bolszewikami dla kształtowania się granicy wschodniej;
 - rozumie, dlaczego Bitwa Warszawska, jest jedną z bitew, które decydowały o losach Europy;

44. Konstytucja

marcowa i ustrój II Rzeczypospolitej

Zagadnienia

1. Pierwsze wybory do sejmu.
 2. Konstytucja marcowa.
 3. Pierwszy prezydent.
 - wie, kiedy uchwalono konstytucję marcową;
 - zna nazwisko pierwszego prezydenta II RP;
 - wymienia główne założenia konstytucji marcowej
-
- przedstawia trójpodział władzy w konstytucji marcowej;
 - wie, jak przebiegały wybory na prezydenta;
 - analizuje konsekwencje istnienia wielu partii i mniejszości narodowych w sejmie;
 - rozumie przyczyny zamordowania pierwszego prezydenta;
 - omawia wady i zalety sceny politycznej Polski w pierwszej połowie lat 20. XX w.

45. Rządy autorytarne w Polsce 1926–1939

Zagadnienia

1. Polska przed przewrotem majowym.
2. Przewrót majowy.
3. Rządy sanacji.
4. Konstytucja kwietniowa.
 - wie, kiedy doszło do przewrotu majowego;
 - rozumie pojęcie sanacja;
 - opisuje przewrót majowy i rządy sanacji;
 - wie, co zmieniła konstytucja kwietniowa;
 - rozumie, dlaczego J. Piłsudski stał się legendą;
 - zna posta Ignacego Mościckiego
 - podaje przyczyny przewrotu majowego;
 - uzasadnia, dlaczego rządy w Polsce po przewrocie majowym nazywano autorytarnymi;
 - analizuje przyczyny polityczne, które doprowadziły do sięgnięcia po władzę przez J. Piłsudskiego i jego obóz;
 - porównuje konstytucje marcową i kwietniową, analizuje przyczyny zmian w konstytucji kwietniowej

46. Społeczeństwo polskie w latach 1918–1939

Zagadnienia

1. Społeczeństwo polskie w liczbach.
2. Miasto i wieś w II Rzeczypospolitej.
3. Mniejszości narodowe w II RP i ich relacje z Polakami.
 - wymienia mniejszości narodowe w Polsce;
 - opisuje życie codzienne na wsi i w mieście w okresie międzywojennym;
 - wskazuje na mapie rozmieszczenie mniejszości narodowych;
 - porównuje życie na wsi z życiem w mieście;
 - wymienia wyznania II Rzeczypospolitej
 - omawia stosunki Polaków z mniejszościami narodowymi;
 - omawia politykę państwa wobec mniejszości;
 - podaje genezę konfliktów religijnych i narodowościowych w II RP

47. Przemiany gospodarcze w Polsce

Zagadnienia

1. Gospodarcze skutki rozbiorów.
2. Budowa Gdyni.
3. Reformy W. Grabskiego
4. Wojna celna z Niemcami

5. Budowa COP.

6. Wielki kryzys gospodarczy w II RP.

- wymienia, przynajmniej 3 dokonania gospodarcze II RP;
- wie, jaki port został zbudowany w okresie międzywojennym;
- zna działania E. Kwiatkowskiego i W. Grabskiego;
- rozumie pojęcia: COP, hiperinflacja, wojna celna
- wskazuje działania II RP, których celem było podniesienie gospodarcze kraju;
- wskazuje przejawy Wielkiego Kryzysu w Polsce;
- dostrzega wpływ Wielkiego Kryzysu na świecie na polską gospodarkę;
- przedstawia znaczenie COP, wojny celnej i Gdyni dla funkcjonowania polskiej gospodarki;
- wskazuje na negatywne współczesne skutki budowy COP

48. Dorobek kulturalny i naukowy polskiego dwudziestolecia

Zagadnienia

1. Oświata w okresie międzywojennym.

2. Nauka i technika II RP.

3. Literatura i sztuka.

4. Sztuka masowa i sport.

- wie, w jaki sposób walczono z analfabetyzmem;
- wie, na czym polegał rozwój kultury masowej w Polsce międzywojennej;
- wymienia osiągnięcia Polaków na polu literatury, techniki, sportu, filmu
- zna nazwiska najwybitniejszych twórców dwudziestolecia międzywojennego;
- wymienia dziedziny, w których Polska przodowała w nauce i technice;
- rozumie przyczyny rozwoju kultury masowej i jej znaczenie dla młodego państwa polskiego;
- analizuje dokonania Polaków na polu nauki i techniki oraz ich znaczenie dla gospodarki i obronności kraju;

49. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939

Zagadnienia

1. Polska polityka zagraniczna w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości.

2. Sukcesy i porażki polskiej polityki zagranicznej dwudziestolecia międzywojennego.

3. Polityka zagraniczna marszałka Piłsudskiego.

4. Stosunki Polski z Niemcami i ZSRS.

5. Koncepcja Międzymorza.

6. W przededniu wojny – zajęcie Zaolzia.

7. Żądania III Rzeszy wobec Polski i pakt Ribbentrop–Mołotow.

- wymienia wrogów Polski;
- wskazuje kraje, które były sojusznikami Polski;
- wie, kiedy i jakie żądania wysunęła III Rzesza w stosunku do Polski;
- zna koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego;
- wie, kiedy i z kim Polska podpisała traktaty
- wskazuje okoliczności podpisywania traktatów przez Polskę w okresie międzywojennym;
- wie, w jakich okolicznościach Polska zajęła Zaolzie;
- wie, co zawierał traktat Ribbentrop-Mołotow;
- omawia polską politykę wobec III Rzeszy i ZSRS, dostrzega jej międzynarodowy kontekst;
- ocenia polską politykę zagraniczną wobec Czechosłowacji i Litwy, wskazuje jej konsekwencje;
- ocenia koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego

50. Lekcja powtórzeniowa – Polska w dwudziestoleciu międzywojennym

Zagadnienia

1. Kształtowanie się granic II RP.
 2. Od konstytucji marcowej do kwietniowej – przemiany ustrojowe.
 3. Osiągnięcia Polski w okresie międzywojennym.
 4. Polska polityka zagraniczna.
 - wymienia powstania i wojny, które doprowadziły do ukształtowania się granic II RP;
 - wskazuje główne dokumenty ustrojowe;
 - zna posta
J. Piłsudskiego;
 - wymienia prezydentów Polski;
 - porównuje główne założenia konstytucji marcowej z kwietniową;
 - wymienia najważniejsze osiągnięcia II RP na płaszczyźnie gospodarczej, naukowej, kulturalnej;
 - wymienia kraje, z którymi polska zawarła sojusze i traktaty
- wskazuje trudności Polski po zaborach na różnych płaszczyznach, podaje sposoby jakimi władze II RP z nimi walczyły;
 - opisuje działania, które wzmocniły Polskę gospodarczo;
 - opisuje zamach majowy i zmiany, które po nim zaszły;
 - opisuje sytuację międzynarodową Polski;
 - podaje przyczyny i skutki powstań i wojny bolszewickiej;
 - ocenia osiągnięcia II RP;
 - podaje cechy polskiego państwa autorytarne;
 - analizuje znaczenie Bitwy Warszawskiej dla losów Polski i Europy;

Wymagania szczegółowe dla klasy 8

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych ocen klasyfikacyjnych

<p>1. Wojna obronna Polski</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. potencjały militarne Polski i Niemiec 2. atak niemiecki na Polskę 3. atak sowiecki na Polskę 4. przebieg wojny obronnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1 września 1939 r., 17 października 1939 r. • zna postaci Polaków związanych z wojną obronną 1939 r. • rozumie pojęcie wojna obronna • wymienia chronologicznie podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem wojny obronnej • porównuje potencjały militarne Polski i Niemiec we wrześniu 1939 r. • wskazuje na mapie główne punkty oporu Polaków we wrześniu 1939 r. • omawia przebieg działań militarnych we wrześniu 1939 r. • określa przyczyny i dostrzega skutki wkroczenia Niemców i Sowietów na ziemię polskie • ocenia bilans wojny obronnej Polski
<p>2. Działania wojenne w latach 1939–1941</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tzw. dziwna wojna na Zachodzie 2. wojna zimowa i zajęcie państw bałtyckich przez ZSRS 3. agresja Niemiec na kraje skandynawskie 4. bitwa o Anglię 5. działania wojenne w Afryce 6. atak Niemiec na ZSRS 7. japoński atak na Pearl Harbour 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1940 r., 1941 r. • wymienia podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem działań wojennych w latach 1939–1941 • zna pojęcia: plan „Barbarossa”, dziwna wojna, wojna zimowa, bitwa o Atlantyk • opisuje przebieg ofensywy niemieckiej w Europie Zachodniej • opisuje okoliczności wojny zimowej i przyłączenia nowych terenów przez ZSRS • omawia przebieg bitwy o Anglię • omawia przebieg konfliktu na kontynencie afrykańskim • wskazuje na mapie przebieg działań wojennych w latach 1939–1941 • wyjaśnia przyczyny przystąpienia USA do wojny • charakteryzuje okoliczności agresji niemieckiej na Związek Radziecki • charakteryzuje podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem działań wojennych w latach 1939–1941 • ocenia politykę Niemiec i ZSRS w latach 1939–1941
<p>3. Polityka Niemiec w okupowanej Europie</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. okupacja niemiecka w Europie Wschodniej i 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: styczeń 1942 r., kwiecień 1943 r. • zna postaci: Irena Sendlerowa, Jan Karski, Janusz Korczak, Mordechaj Anielewicz • rozumie pojęcia: pacyfikacja, kolaboracja, dywersja, sabotaż, Holokaust, obóz zagłady, obóz koncentracyjny, eksterminacja, getto, Żegota, ŻOB, łapanka

<p>Zachodniej</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. postawy względem okupantów 3. Holokaust 4. powstanie w getcie warszawskim 5. Polacy wobec Holokaustu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje postawy władz krajów okupowanych wobec władz niemieckich • opisuje kolejne etapy polityki niemieckiej wobec Żydów • omawia politykę wyniszczenia stosowaną przez nazistów wobec Żydów, Romów i Słowian • porównuje okupację niemiecką na terenie Europy Zachodniej i Wschodniej • dostrzega, na czym polega wyjątkowość zagłady Żydów, której Niemcy dokonali na ziemiach polskich • docenia poświęcenie rodziny Ulmów i innych rodzin polskich wspomagających ludność żydowską
<p>4. Wielka koalicja i przełom na frontach</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. początki wielkiej koalicji i <i>Karta atlantycka</i> 2. niemieckie klęski na froncie wschodnim 3. walki w Afryce i lądowanie we Włoszech 4. konferencja w Teheranie 5. lądowanie w Normandii 6. walki na Dalekim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: sierpień 1941 r., czerwiec 1942 r., listopad 1943 r., 6 czerwca 1944 r. • zna postaci: Stalin, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt, Bernard Montgomery, Dwight Eisenhower • rozumie pojęcia: alianci, drugi front, kamikaze • wymienia chronologicznie podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem wojny • wymienia postanowienia konferencji teherańskiej • wskazuje przyczyny powstania koalicji antyhitlerowskiej • wskazuje na mapie główne bitwy i kierunki działań wojennych w Europie, Afryce i na Dalekim Wschodzie w latach 1942–1945 • omawia główne postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i> • wyjaśnia, kiedy i gdzie doszło do przełomów na frontach wojny, od których rozpoczęła się klęskanet państw osi • analizuje wydarzenia wojenne z lat 1942–1944 • ocenia postanowienia konferencji w Teheranie z perspektywy interesu Polski
<p>5. Klęska państw osi i zakończenie II wojny</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. postanowienia konferencji wielkiej trójki w Jałcie i Poczdamie 2. upadek Berlina 3. koniec wojny na Dalekim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 8 maja 1945 r., 6 sierpnia 1945 r., 2 września 1945 r. • zna postaci: Stalin, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt, marszałkowie sowieccy Koniew i Żukow • rozumie pojęcie kapitulacja • wie, co wydarzyło się w Hiroszynie i Nagasaki • wymienia przyczyny klęski państw osi • omawia postanowienia konferencji w Jałcie i Poczdamie, ze szczególnym uwzględnieniem sprawy polskiej • omawia wydarzenia na frontach w latach 1944–1945 • charakteryzuje wydarzenia polityczno-militarne rozgrywające się u schyłku II wojny światowej • dostrzega znaczenie użycia bomb atomowych • ocenia postanowienia konferencji wielkiej trójki
<p>6. Lekcja powtórzeniowa. II wojna światowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty ważnych wydarzeń związanych z II wojną światową • zna postaci odgrywające kluczowe role podczas II wojny światowej

<p>Zagadnienie: dzieje II wojny światowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami odnoszącymi się do wydarzeń z lat 1939–1945 • wymienia chronologicznie podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem wojny • charakteryzuje wydarzenia polityczno-militarne rozgrywające się u schyłku II wojny światowej • wskazuje na mapie miejsca bitew, fronty, kierunki ofensyw i inne ważne miejsca dla przebiegu II wojny światowej • omawia działania na frontach II wojny światowej • charakteryzuje agresywną politykę III Rzeszy, ZSRS i Japonii w latach 1939–1945 • omawia okoliczności powstania koalicji antyhitlerowskiej • wymienia postanowienia konferencji teherańskiej, jałtańskiej i poczdamskiej • dostrzega konsekwencje decyzji podjętych przez wielką trójkę na konferencjach • ocenia postanowienia konferencji wielkiej trójki • analizuje przyczyny klęski państw osi • dostrzega znaczenie użycia bomb atomowych • charakteryzuje wojnę obronną Polaków z września 1939 r. • ocenia bilans wojny obronnej Polski • omawia politykę ZSRS i III Rzeszy wobec narodów podbitych • opisuje postawy społeczeństw okupowanych państw wobec władz niemieckich • opisuje kolejne etapy polityki niemieckiej wobec Żydów • omawia politykę wyniszczenia stosowaną przez nazistów wobec Żydów, Romów i Słowian • porównuje okupację niemiecką na terenie Europy Zachodniej i Wschodniej • docenia poświęcenie jednostek dla dobra innych
<p>7. Polska pod okupacją niemiecką</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. okupacja niemiecka na terenach wcielonych do Rzeszy 2. okupacja niemiecka na terenach Generalnego Gubernatorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1939 r., 1945 r. • zna postać Hansa Franka • rozumie pojęcia: folkslista, akcja „AB”, pacyfikacja, gestapo, wysiedlenia, wywłaszczenie, okupacja • opisuje życie codzienne Polaków w czasach okupacji • wymienia miejsca zbrodni hitlerowskich • wymienia najstraszniejsze katownie nazistowskie • wymienia ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie, z których utworzono Generalne Gubernatorstwo • wskazuje linię podziału ziem polskich w 1939 r. • charakteryzuje metody stosowane przez nazistów wobec Polaków oraz wie, jaki był ich cel • ocenia zbrodnie niemieckie z okresu II wojny światowej na ziemiach polskich
<p>8. Polska pod okupacją sowiecką</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. okupacja sowiecka – represje 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1940 r. • zna postaci: Janina Antonina Lewandowska, Stalina • rozumie pojęcia: zbrodnia katyńska, łagier, zsyłka, deportacja • omawia cele sowieckiej polityki okupacyjnej i metody, które stosowały władze, aby je osiągnąć

<p>2. zbrodnie katyńska i kłamstwo katyńskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje tereny przyłączone do ZSRS • wskazuje miejsca masowych egzekucji polskich oficerów • porównuje polityczne dążenia i sposoby działania okupantów niemieckiego i sowieckiego oraz wymienia podobieństwa i różnice między nimi • opisuje zbrodnię katyńską • analizuje, na czym polegało kłamstwo katyńskie
<p>9. Władze polskie na uchodźstwie</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rząd RP na uchodźstwie 2. Armia Polska w ZSRS 3. udział Polaków w walkach na zachodzie Europy, Bliskim Wschodzie i w Afryce 4. układ Sikorski–Majski 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 30 lipca 1941 r., kwiecień 1943 r. • zna postaci: Władysław Raczkiewicz, Władysław Sikorski, Iwan Majski, Stanisław Mikołajczyk, Tomasz Arciszewski, Kazimierz Sosnkowski, Tadeusz Komorowski, Władysław Anders, Stanisław Sosabowski, Stanisław Maczek, Stanisław Skalski • rozumie pojęcia: Rada Narodowa, dywizjon, brygada • wymienia członków rządu polskiego na uchodźstwie • wymienia polskie okręty wojenne biorące udział w II wojnie światowej oraz zna ich osiągnięcia • wymienia główne polskie formacje zbrojne, które walczyły z Niemcami po stronie aliantów • wymienia miejsca ważniejszych bitew stoczonych przez polskie oddziały po stronie aliantów • wskazuje na mapie ważniejsze miejsca bitew • omawia, w jakich okolicznościach utworzono polski rząd na uchodźstwie • charakteryzuje stosunki polsko-sowieckie od września 1939 do lipca 1943 r. • wyjaśnia, dlaczego stosunek aliantów do sprawy polskiej podlegał przemianom • ocenia postanowienia układu Sikorski–Majski
<p>10. Polskie Państwo Podziemne</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. działalność cywilnego pionu Polskiego Państwa Podziemnego 2. działalność wojskowego pionu Polskiego Państwa Podziemnego 3. działalność politycznego pionu Polskiego państwa Podziemnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 14 lutego 1942 r. • zna postaci: Jan Bytnar, Tadeusz Zawadzki, Henryk Dobrzański, Cyryl Ratajski, Jan Piekałkiewicz, Jan Stanisław Jankowski, Stefan Grot-Rowecki, Michał Karaszewicz-Tokarzewski, Witold Pilecki, Jan Piwnik, Jan Nowak-Jeziorański, Elżbieta Zawacka • rozumie pojęcia: Szare Szeregi, akcja „N”, Delegat Rządu na Kraj, V-2, cichociemni • rozwija skróty: ZWZ, SZP, AK, BCh • wymienia najważniejsze ugrupowania polityczne działające w warunkach konspiracyjnych • omawia metody oporu, które stosowali Polacy wobec niemieckiego okupanta • opisuje instytucje i organizacje, które tworzyły Polskie Państwo Podziemne • opisuje, za co były odpowiedzialne instytucje i organizacje, które tworzyły Polskie Państwo Podziemne • ocenia funkcjonowanie i osiągnięcia Polskiego Państwa Podziemnego
<p>11. Ziemie polskie w latach 1943–1944</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polska Partia Robotnicza i Gwardia Ludowa 2. powstanie KRN 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1944 r. • zna postaci: Stepan Bandera, Wanda Wasilewska, Zygmunt Berling • rozumie pojęcie zbrodni wołyńskiej • rozwija skróty: PPR, GL, AL, KRN, PKWN • wyjaśnia, jakie działania i w jakim celu podjął Stalin, by stworzyć na ziemiach polskich nowy

<p>3. Ludowe Wojsko Polskie i powstanie Armii Ludowej</p> <p>4. zbrodnia wołyńska</p> <p>5. powstanie PKWN i Rządu Tymczasowego</p>	<p>ośrodek władzy</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia okoliczności powstania 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki • wymienia powody konfliktu polsko-ukraińskiego w Małopolsce Wschodniej • analizuje przyczyny, z powodu których konflikt polsko-ukraiński przyjął tak krwawą formę • ocenia działania komunistów na ziemiach polskich w latach 1943–1944
<p>12. Powstanie warszawskie</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. plan „Burza” 2. przyczyny wybuchu i przebieg powstania warszawskiego 3. losy ludności cywilnej w trakcie powstania 4. skutki powstania 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1 sierpnia 1944 r., 2 października 1944 r. • zna postaci: gen. Tadeusz Bór-Komorowski, płk. Antoni Monter-Chruściel, Jan Stanisław Jankowski, gen. Erich von dem Bach • rozumie pojęcia: plan „Burza”, godzina „W” • omawia cele i formy realizacji planu „Burza”, z uwzględnieniem przyczyny wybuchu powstania warszawskiego • opisuje przebieg działań zbrojnych podczas powstania • omawia zbrodnie nazistowskie dokonane na ludności cywilnej i żołnierzach polskich w trakcie powstania i po jego zakończeniu • charakteryzuje postawę aliantów zachodnich i Stalina wobec walczącej Warszawy • dokonuje uproszczonej oceny skutków i znaczenia powstania
<p>3. Lekcja powtórzeniowa. Polska w latach II wojny światowej</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. okupacja niemiecka i sowiecka na ziemiach polskich 2. działalność Polskiego Państwa Podziemnego 3. udział Polaków w walkach na frontach II wojny światowej 4. zbrodnie nazistowskie i sowieckie na Polakach 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty związane z ważnymi wydarzeniami z dziejów Polski w okresie II wojny światowej • zna postaci: gen. Tadeusz Bór-Komorowski, płk. Antoni Monter-Chruściel, Jan Stanisław Jankowski, Janina Antonina Lewandowska, Władysław Raczkiewicz, Władysław Sikorski, Iwan Majski, Stanisław Mikołajczyk, Tomasz Arciszewski, Kazimierz Sosnkowski, Tadeusz Komorowski, Władysław Anders, Stanisław Sosabowski, Stanisław Maczek, Stanisław Skalski, Jan Bytnar, Tadeusz Zawadzki, Henryk Dobrzański, Cyryl Ratajski, Jan Piekalkiewicz, Jan Stanisław Jankowski, Stefan Grot-Rowecki, Michał Karaszewicz-Tokarzewski, Witold Pilecki, Jan Piwnik, Jan Nowak-Jeziorański, Elżbieta Zawacka, Stepan Bandera, Wanda Wasilewska, Zygmunt Berling, Stalin, gen. Erich von dem Bach, Hans Frank • rozumie pojęcia: zbrodnia katyńska, zbrodnia wołyńska, łagier, zsyłka, deportacja, plan „Burza”, godzina „W”, folkslista, akcja „AB”, pacyfikacja, gestapo, wysiedlenia, wywłaszczenie, okupacja, Rada Narodowa, dywizjon, brygada, Szare Szeregi, akcja „N”, Delegat Rządu na Kraj, V-2, cichociemni • rozwija skróty: ZWZ, SZP, AK, BCh, PPR, GL, AL, KRN, PKWN • wskazuje na mapie miejsca zbrodni hitlerowskich, najstraszniejsze katownie nazistowskie, miejsca masowych egzekucji polskich oficerów przez Sowieców, ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie, z których utworzono Generalne Gubernatorstwo, linię podziału ziem polskich w 1939 r. i ważniejsze miejsca bitew stoczone przez polskie oddziały na frontach II wojny światowej • omawia metody oporu, które stosowali Polacy wobec niemieckiego okupanta • omawia cele i formy realizacji planu „Burza”, z uwzględnieniem przyczyn wybuchu i przebiegu powstania warszawskiego

	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zbrodnie nazistowskie i sowieckie dokonane na ludności cywilnej i żołnierzach polskich • omawia cele sowieckiej i nazistowskiej polityki okupacyjnej oraz wskazuje, jakie metody stosowały władze okupacyjne, by je osiągnąć • porównuje polityczne dążenia i sposoby działania okupantów niemieckiego i sowieckiego oraz wymienia podobieństwa i różnice między nimi • wymienia polskie okręty wojenne biorące udział w II wojnie światowej oraz zna ich osiągnięcia • wymienia główne polskie formacje zbrojne, które walczyły z Niemcami po stronie aliantów, miejsca ważniejszych bitew stoczonych przez polskie oddziały po stronie aliantów oraz najważniejsze polskie ugrupowania polityczne działające w warunkach konspiracyjnych • charakteryzuje, w jakich okolicznościach utworzono polski rząd na uchodźstwie, zna jego skład i działanie podczas II wojny światowej • charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego • charakteryzuje stosunki polsko-sowieckie od września 1939 do lipca 1943 r. • charakteryzuje przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego w Małopolsce Wschodniej • wyjaśnia, dlaczego stosunek aliantów do sprawy polskiej podlegał przemianom • analizuje przyczyny, z powodu których konflikt polsko-ukraiński przyjął tak krwawą formę • ocenia działania komunistów na ziemiach polskich w latach 1943–1944, które miały na celu przejęcie władzy • ocenia funkcjonowanie i osiągnięcia Polskiego Państwa Podziemnego • ocenia postanowienia układu Sikorski–Majski • ocenia zbrodnie niemieckie i sowieckie z okresu II wojny światowej na ziemiach polskich • analizuje, na czym polegało kłamstwo katyńskie • dokonuje uproszczonej oceny skutków i znaczenia powstania warszawskiego
<p>14. Skutki II wojny światowej</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bilans II wojny światowej 2. powstanie ONZ 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1945 r. • wie, jak zostały ukarane osoby odpowiedzialne za zbrodnie wojenne • umie wskazać skutki II wojny światowej • rozumie pojęcia: ONZ, zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości • wymienia państwa odgrywające kluczową rolę w Radzie Bezpieczeństwa ONZ • opisuje warunki, w jakich żyli ludzie w Europie po zakończeniu wojny • rozróżnia i wymienia skutki polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe II wojny światowej • wyjaśnia, w jakim celu powstało ONZ • dokonuje bilansu skutków II wojny światowej
<p>15. Początki zimnej wojny</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozpad koalicji antyhitlerowskiej 2. powstanie NATO i Układu Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1949 r., 1950–1953 • zna postaci: Henry Truman, Konrad Adenauer, George C. Marshall • wie, co oznaczają skróty: NATO, RWPG, RFN, NRD • rozumie pojęcia: doktryna powstrzymywania, plan Marshalla, żelazna kurtyna, Układ Warszawski, wyścig zbrojeń, zimna wojna, imperializm, propaganda, blok wschodni, blok

3. zimna wojna 4. podział Niemiec 5. wojna koreańska	zachodni, blokada Berlina • wymienia i wskazuje na mapie państwa wchodzące w skład bloków wschodniego i zachodniego • podaje nazwy sojuszu wojskowego, który łączyły Stany Zjednoczone i ich partnerów oraz sojuszu łączącego ZSRS i kraje mu podporządkowane • opisuje okoliczności rozpadu koalicji antyhitlerowskiej • opisuje okoliczności, które doprowadziły do podziału Niemiec • omawia wydarzenia związane z wojną koreańską • analizuje kształtowanie się nowego układu sił politycznych na świecie po II wojnie światowej
16. Powojenna Polska Zagadnienia: 1. nowe granice Polski 2. skutki społeczne i gospodarcze II wojny światowej na ziemiach polskich 3. reforma rolna i nacjonalizacja na ziemiach polskich	• wie, które ziemie należały do II RP, lecz nie znalazły się w powojennych granicach Polski oraz potrafi wskazać je na mapie • umie wymienić skutki II wojny światowej dla ziem polskich • rozumie pojęcia: repatriacja, terytorium pojałtańskie, nacjonalizacja, bitwa o handel • wymienia czynniki, które wpłynęły na zmianę struktury narodowościowej w Polsce • wymienia podstawowe problemy życia codziennego, z jakimi spotykali się Polacy tuż po zakończeniu wojny • opisuje trudności życia codziennego w powojennej Polsce • omawia proces podporządkowywania polskiej gospodarki władzy komunistycznej • omawia zmiany terytorialne i demograficzne na ziemiach polskich po 1945 r. • charakteryzuje życie ludności polskiej na Kresach Wschodnich • dokonuje bilansu skutków II wojny światowej na ziemiach polskich
17. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce Zagadnienia: 1. powstanie TRJN 2. komunistyczny aparat represji 3. referendum w 1946 r. 4. wybory w 1947 r.	• zna daty: 1945 r., 1946 r., 1947 r. • zna postaci: Stanisław Mikołajczyk, Bolesław Bierut, Władysław Gomułka, Edward Osóbka-Morawski, Józef Cyrankiewicz • rozumie pojęcia: Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP), безпеka, proces szesnastu, Ludowe Wojsko Polskie, obława augustowska, referendum, PSL, PZPR • wymienia główne etapy przejmowania rządów w Polsce przez komunistów • wyjaśnia, w jaki sposób Polacy starali się nie dopuścić do przejścia pełnej kontroli nad Polską przez komunistów • wyjaśnia, w jaki sposób komuniści zapewnili sobie pełnię władzy • dokonuje oceny działań komunistów mających na celu zniewolenie Polski
18. Różne koncepcje walki z władzą komunistyczną Zagadnienia: 1. nastroje społeczne wśród ludności polskiej po	• zna postaci: Stefan Wyszyński, Jan Nowak-Jeziorański, Hieronim Dekutowski „Zapora”, Danuta Siedzikówna „Inka”, Jan Rodowicz „Anoda”, Witold Pilecki • rozumie pojęcia: Rozgłośnia Polska Radio Wolna Europa, amnestia • opisuje losy żołnierzy podziemia niepodległościowego • wyjaśnia, w jakim celu władze ogłaszały amnestie dla żołnierzy podziemia niepodległościowego

<p>II wojnie światowej</p> <p>2. podziemie niepodległościowe</p> <p>3. działalność Kościoła katolickiego</p> <p>4. Polacy na emigracji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej • charakteryzuje pozycję i rolę polskiego Kościoła katolickiego po II wojnie światowej • analizuje postawy Polaków wobec władzy komunistycznej
<p>19. Stalinizm w Polsce</p> <p>Zagadnienia:</p> <p>1. ramy czasowe stalinizmu i sowietyzacja armii polskiej</p> <p>2. terror stalinowski</p> <p>3. indoktrynacja i propaganda komunistyczne</p> <p>4. konstytucja PRL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1952 r. • zna postaci: August Emil Fieldorf „Nil”, Konstanty Rokossowski, Bolesław Bierut, Aleksander Zawadzki, Józef Cyrankiewicz • rozumie pojęcia: stalinizm, procesy pokazowe, bezpieczeństwa, indoktrynacja, propaganda, wróg ludu, ZMP, kolektywizacja • opisuje zasady działania komunistycznej gospodarki • wyjaśnia, czym był system totalitarny • porównuje system rządów w Polsce i ZSRS • wyjaśnia, w jakim celu rządzący stosowali propagandę i indoktrynowali młodzież • analizuje funkcjonowanie poszczególnych elementów systemu stalinowskiego na ziemiach polskich
<p>20. Za żelazną kurtyną</p> <p>Zagadnienia:</p> <p>1. państwa europejskie pod wpływem ZSRS</p> <p>2. destalinizacja</p> <p>3. powstanie węgierskie i Praska Wiosna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1953 r., 1956 r., 1968 r. • zna postaci: Nikita Chruszczow, Imre Nagy, Aleksander Dubczek • wymienia państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945 r. • rozumie pojęcia: inwigilacja, sowietyzacja, destalinizacja, odwilż, Praska Wiosna • opisuje wydarzenia związane z rewolucją węgierską i Praską Wiosną • charakteryzuje przyczyny i skutki rewolucji węgierskiej i Praskiej Wiosny • porównuje okres stalinizmu w państwach znajdujących się za żelazną kurtyną • wyjaśnia, jakie znaczenie dla tzw. odwilży miała śmierć Stalina i działalność Chruszczowa • analizuje cechy charakterystyczne dla ustrój krajów znajdujących się w sowieckiej strefie wpływów
<p>21. Lekcja powtórzeniowa. Polska i świat po II wojnie światowej</p> <p>Zagadnienia:</p> <p>1. skutki II wojny światowej</p> <p>2. stalinizacja krajów za żelazną kurtyną ze szczególnym uwzględnieniem Polski</p> <p>3. destalinizacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1949 r., 1950 r., 1953 r., 1956 r., 1968 r. • zna postaci: Henry Truman, Konrad Adenauer, George C. Marshall, Nikita Chruszczow, Imre Nagy, Aleksander Dubczeka, Stanisław Mikołajczyk, Bolesław Bierut, Władysław Gomułka, Edward Osóbka-Morawski, Józef Cyrankiewicz, Stefan Wyszyński, Jan Nowak-Jeziorański, Hieronim Dekutowski „Zapora”, Danuta Siedzikówna „Inka”, Jan Rodowicz „Anoda”, Witold Pilecki, August Emil Fieldorf „Nil”, Konstanty Rokossowski, Aleksander Zawadzki • wymienia państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945 r. • zna i wskazuje na mapie zmiany terytorialne ziem polskich po II wojnie światowej • rozumie pojęcia: ONZ, zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości, inwigilacja, NATO, RWPG, RFN, NRD, sowietyzacja, destalinizacja, odwilż, Praska Wiosna, doktryna powstrzymywania, plan Marshalla, żelazna kurtyna, Układ Warszawski, wyścig zbrojeń, zimna wojna, imperializm, propaganda, blok wschodni, blok zachodni, blokada Berlina, repatriacja,

	<p>terytorium pojałtańskie, nacjonalizacja, bitwa o handel, Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP), безпеaka, proces szesnastu, Ludowe Wojsko Polskie, obława augustowska, referendum, PSL, PZPR, stalinizm, procesy pokazowe, bezpieczeństwo, indoktrynacja, wróg ludu, ZMP, kolektywizacja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje losy żołnierzy podziemia niepodległościowego • omawia rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej • omawia podstawowe zasady zawarte w konstytucji PRL • opisuje wydarzenia związane z rewolucją węgierską i Praską Wiosną • opisuje okoliczności rozpadu koalicji antyhitlerowskiej • opisuje okoliczności, które doprowadziły do podziału Niemiec • omawia wydarzenia związane z wojną koreańską • omawia proces podporządkowywania polskiej gospodarki władzy komunistycznej • omawia zmiany terytorialne i demograficzne dokonane na ziemiach polskich po 1945 r. • charakteryzuje skutki II wojny światowej dla świata i Polski • charakteryzuje przyczyny i skutki rewolucji węgierskiej i Praskiej Wiosny • porównuje okres stalinizmu w państwach znajdujących się za żelazną kurtyną • wyjaśnia, jakie znaczenie dla tzw. odwilży miała śmierć Stalina i działalność Chruszczowa • wyjaśnia, w jaki sposób Polacy starali się nie dopuścić do przejęcia pełnej kontroli nad Polską przez komunistów • charakteryzuje pozycję i rolę polskiego Kościoła katolickiego po II wojnie światowej • analizuje cechy charakterystyczne dla ustroju krajów znajdujących się w sowieckiej strefie wpływów • analizuje kształtowanie się nowego układu sił politycznych na świecie po II wojnie światowej • analizuje funkcjonowanie poszczególnych elementów systemu stalinowskiego na ziemiach polskich • analizuje postawy Polaków wobec władzy komunistycznej • dokonuje oceny działań komunistów mających na celu zniewolenie Polski
<p>Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych rocznych ocen klasyfikacyjnych</p>	
<p>22. Nowa mapa świata – dekolonizacja</p> <p>Zagadnienie: procesy dekolonizacyjne w Azji i Afryce, ich przyczyny i przebieg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1960 r. • zna postaci: Mahatma Gandhi, Nelson Mandela • umie wskazać przyczyny dekolonizacji • rozumie pojęcia: dekolonizacja, apartheid, rasizm, Rok Afryki, Organizacja Jedności Afrykańskiej • wymienia państwa będące potęgami kolonialnymi

	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przebieg dekolonizacji w Indiach, RPA i Algierii • rozróżnia i wymienia skutki dekolonizacji • wyjaśnia, w jakim celu powstała Organizacja Jedności Afrykańskiej • dokonuje bilansu procesów dekolonizacyjnych w Afryce i Azji • tłumaczy rolę jednostek na losy krajów i świata
<p>23. Bliski Wschód – konflikty arabsko-izraelskie</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. narodziny syjonizmu i okres międzywojenny 2. powstanie państwa Izrael 3. konflikt palestyński 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty 1948 r., 1993 r. • zna postaci: Jasir Arafat, Icchak Rabin • umie wskazać na mapie: państwo Izrael, obszar Palestyny, Półwysep Synaj, Egipt, Wzgórza Galon, Syrię, Jordanię i Liban • rozumie pojęcia: syjonizm, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP), autonomia • wymienia przyczyny powstania syjonizmu • opisuje, jak doszło do powstania państwa Izrael • wyjaśnia, dlaczego Palestyna jest zaliczana do najbardziej zapalnych regionów Bliskiego Wschodu • charakteryzuje stosunki Izraela z państwami sąsiednimi
<p>24. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zaostrzenie zimnej wojny 2. kryzys kubański 3. kryzys berliński 4. wojny w Wietnamie i Afganistanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1959 r., 1962 r. • zna postaci: Fidel Castro, Nikita Chruszczow • umie wskazać przyczyny i potencjalne skutki kryzysu kubańskiego • rozumie pojęcia: odprężenie, kryzys kubański, mur berliński • wymienia przyczyny wojen w Wietnamie i Afganistanie • opisuje formy rywalizacji wielkich mocarstw w okresie zimnej wojny • wyjaśnia, czym było i jak się przejawiało odprężenie w stosunkach międzynarodowych • analizuje przyczyny i skutki zimnowojennej rywalizacji USA i ZSRS
<p>26. Daleki Wschód – Chiny i Japonia</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. komunizm w Chinach 2. Japonia po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1949 r., 1959 r., 1966–1976 • zna postać Mao Zedonga • umie wskazać na mapie Chiny i Japonię • rozumie pojęcia: Kuomintang, ChRL, maoizm, wielki skok, rewolucja kulturalna, Tiananmen, azjatycki tygrys • omawia, jak się układały stosunki pomiędzy ChRL a ZSRS po 1949 r. • opisuje stosunki japońsko-amerykańskie po 1945 r. • wyjaśnia, w jakich okolicznościach komuniści przejęli władzę w Chinach • dokonuje oceny rządów komunistów w Chinach
<p>27. Proces integracji europejskiej</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przyczyny i początki procesu integracji europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1951 r., 1957 r., 1993 r., 2004 r. • zna postaci: Jean Monnet, Konrad Adenauer, Robert Schuman • wymienia główne organy UE i ich funkcje oraz podaje przyczyny powstania Unii Europejskiej • opisuje etapy powstawania UE • wyjaśnia skrót UE i EWWiS

<p>2. powstanie Unii Europejskiej i etapy jej rozszerzania</p> <p>3. główne organy Unii Europejskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest wspólny rynek i co jest podstawowym celem działalności UE • wskazuje na mapie Europy kraje członkowskie UE • dostrzega szanse wynikające z powstania UE • analizuje proces powstawania i rozszerzania się UE • ocenia skutki powstania UE
<p>28.Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX wieku</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. narodziny społeczeństwa konsumpcyjnego 2. rewolucja obyczajowa i bunt młodzieżowy z 1968 r. 3. amerykańska kultura 4. reforma Kościoła katolickiego 5. społeczeństwo informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1968 r. • zna postaci: Elvis Presley • zna zespół The Beatles • rozumie pojęcia: państwo opiekuńcze, społeczeństwo konsumpcyjne, społeczeństwo informacyjne, ruch hipisowski, punk, rock and roll, feminizm, kraje Trzeciego Świata, internet, amerykańska kultura, globalizacja, Sobór Watykański II, laicyzacja • wymienia postanowienia Soboru Watykańskiego II • opisuje przemiany społeczne i kulturowe, jakie nastąpiły u schyłku lat 50. i w latach 60. i 70. • porównuje proces przemian społecznych w krajach Zachodu, za żelazną kurtyną i w krajach Trzeciego Świata • analizuje zjawisko amerykańskiej i globalizacji
<p>29.Lekcja powtórzeniowa. Świat w drugiej połowie XX wieku</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dekolonizacja 2. konflikty doby zimnej wojny 3. konflikty bliskowschodnie 4. komunistyczne Chiny 5. powstanie, rozwój i funkcjonowanie Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1948 r., 1949 r., 1951 r., 1957 r., 1959 r., 1960 r., 1962 r., 1966–1976, 1968 r., 1993 r., 2004 r. • zna postaci: Mahatma Gandhi, Nelson Mandela, Jasir Arafat, Icchak Rabin, Jean Monnet, Konrad Adenauer, Robert Schuman, Fidel Castro, Nikita Chruszczow, Mao Zedong • umie wskazać przyczyny dekolonizacji • rozumie pojęcia: dekolonizacja, apartheid, rasizm, Rok Afryki, Organizacja Jedności Afrykańskiej, syjonizm, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP), autonomia, odprężenie, kryzys kubański, mur berliński, Kuomintang, ChRL, maoizm, wielki skok, rewolucja kulturalna, Tiananmen, azjatycki tygrys, UE, wspólny rynek UE, EWWiS, państwo opiekuńcze, społeczeństwo konsumpcyjne, społeczeństwo informacyjne, ruch hipisowski, punk, rock and roll, feminizm, kraje Trzeciego Świata, internet, amerykańska kultura, globalizacja, Sobór Watykański II, laicyzacja • opisuje przebieg dekolonizacji w Indiach, RPA i Algierii • umie wskazać na mapie państwo Izrael, obszar Palestyny, Półwysep Synaj, Egipt, Wzgórza Galon, Syrię, Jordanię, Liban, kraje członkowskie UE, Chiny i Japonię • wymienia przyczyny powstania syjonizmu, przyczyny wojen w Wietnamie i Afganistanie, kryzysu kubańskiego, zaliczania Palestyny do najbardziej zapalnych regionów Bliskiego Wschodu • charakteryzuje konflikty doby zimnej wojny: wojny w Korei, Wietnamie i Afganistanie, oraz omawia skutki blokady Berlina i kryzysu kubańskiego • charakteryzuje skutki dekolonizacji i powstania UE

	<ul style="list-style-type: none"> • omawia okoliczności powstania Izrael i jego stosunki z państwami sąsiednimi • opisuje formy rywalizacji wielkich mocarstw w okresie zimnej wojny • wyjaśnia, czym było i jak się przejawiało odprężenie w stosunkach międzynarodowych • opisuje stosunki japońsko-amerykańskie po 1945 r. • ocenia rządy komunistów w Chinach • charakteryzuje zimnowojenną rywalizację USA i ZSRS • charakteryzuje przemiany społeczno-kulturowe lat 50. i 60. na Zachodzie • ocenia sytuację na Bliskim Wschodzie po II wojnie światowej • analizuje proces powstawania i rozszerzania się UE oraz zasady jej funkcjonowania • dokonuje bilansu procesów dekolonizacyjnych w Afryce i Azji • tłumaczy wpływ jednostek na losy krajów i świata
<p>30. Postalinowska odwilż i mała stabilizacja</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odwilż po śmierci Stalina 2. wydarzenia poznańskiego czerwca i Października 1956 r. 3. czasy małej stabilizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1956 r. • zna postaci: Władysław Gomułka, Józef Cyrankiewicz, Edward Ochab • umie wskazać na mapie Poznań • rozumie pojęcia: odwilż, mała stabilizacja, poznański czerwiec, rehabilitacja, aparat partyjny, ZOMO, SB, list otwarty, Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, Układ Warszawski • wymienia zjawiska świadczące o odwilży w Polsce • wyjaśnia, jak doszło do wystąpień w czerwcu 1956 r. oraz jakie były ich przebieg i konsekwencje • charakteryzuje życie codzienne w czasach Gomułki • ocenia działania Gomułki
<p>31. Konflikt państwa z Kościołem</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. czas odwilży i złagodzenie polityki wobec Kościoła katolickiego 2. zaostrzenie kursu wobec Kościoła na początku lat 60. 3. pojednanie biskupów polskich i niemieckich 4. obchody Milenium w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1965 r., 1966 r. • zna postać Stefana Wyszyńskiego • rozumie pojęcia: odwilż, Milenium, Tysiąclecie • opisuje przejawy złagodzenia polityki antykościelnej w czasach odwilży • omawia, na czym polegało zaostrzenie polityki władz wobec Kościoła na początku lat 60. • charakteryzuje spór wokół obchodów Milenium państwa polskiego • dostrzega znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich dla pojednania polsko-niemieckiego po II wojnie światowej • ocenia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce
<p>32. Bunt społeczny w latach 1968 i 1970</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wystąpienia studenckie i robotnicze za rządów Gomułki 2. upadek rządów Gomułki 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1968 r., 1970 r. • zna postaci: Zbigniew Godlewski, Edward Gierek, Stefan Kisielewski • rozumie pojęcie polityka antysyjonistyczna • omawia przyczyny wystąpień z 1968 r. i 1970 r. • dostrzega podobieństwa i różnice w przyczynach buntu studenckiego z 1968 r. i robotniczego z 1970 r. • charakteryzuje konsekwencje tych wystąpień • ocenia rządy Gomułki

<p>33.PRL pod rządami Edwarda Gierka</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój gospodarki w czasach Gierka i podłoże tego rozwoju 2. umocnienie władzy PZPR 3. otwarcie na Zachód i sukcesy sportowe Polski z lat 70. 4. wystąpienia robotnicze w 1976 r. i ich podłoże oraz skutki 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1976 r. • zna postaci: Edward Gierek, Kazimierz Górski, Ryszard Szurkowski, Wojciech Fibak, Irena Szewińska, Mirosław Hermaszewski • wymienia zmiany, które nastąpiły w życiu codziennym Polaków w czasach rządów Gierka • omawia przyczyny wystąpień z 1976 r. • dostrzega podobieństwa i różnice w przyczynach buntów z 1956, 1968, 1970 i 1976 r. • charakteryzuje konsekwencje wystąpień z 1976 r. • wyjaśnia, na czym opierała się polityka gospodarcza Polski za rządów Gierka • dostrzega długofalowe konsekwencje polityki gospodarczej Gierka • analizuje politykę Gierka i Gomułki ze szczególnym uwzględnieniem działań władzy wobec protestujących • ocenia rządy Gierka
<p>34.Narodziny opozycji politycznej</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. powstanie i działalność KOR 2. aktywizacja i działalność opozycji 3. represjonowanie opozycji 4. wybór Jana Pawła II 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1978 r., 1979 r. • zna postaci czołowych opozycjonistów • rozumie pojęcia: cenzura, bibuła, drugi obieg, KOR, WZZ • podaje przykłady twórców ograniczanych przez cenzurę • wymienia przykłady działań opozycji, które miały wesprzeć represjonowanych robotników, uczestników protestów w czerwcu 1976 r. • wymienia metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów • wyjaśnia, dlaczego tak istotne było złamanie monopolu wydawniczego państwa komunistycznego • omawia, w jaki sposób starano się łamać ten monopol • dostrzega znaczenie wyboru Polaka Karola Wojtyły na tron papieski
<p>35.Rewolucja Solidarności 1980–1981</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. narodziny NSZZ „Solidarność” 2. gospodarka w kryzysie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1980 r., 1981 r. • zna postaci: Lech Wałęsa, Wojciech Jaruzelski, Leonid Breżniew, Ryszard Kukliński • rozumie pojęcia: MKS, NSZZ „Solidarność”, porozumienia sierpniowe • wymienia główne obszary działalności NSZZ „Solidarność” • wskazuje na mapie miejscowości, w których doszło do podpisania porozumień między władzą a MKS-ami • wyjaśnia, jakie miały konsekwencje porozumienia sierpniowe • charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” • ocenia wydarzenia 1980 i 1981 r.
<p>36.Stan wojenny w Polsce</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przyczyny wprowadzenia stanu wojennego 2. rodzaje represji stosowane przez władzę w okresie stanu wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 13 grudnia 1981 r., 1983 r. • zna postaci: Wojciech Jaruzelski, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk i Bogdan Borusewicz, Jerzy Popiełuszko, Grzegorz Przemyk, Czesław Kiszczak • rozumie pojęcia: internowanie, stan wojenny, sankcje gospodarcze, pacyfikacja • wymienia przykłady represji jakie spadły na opozycję w czasie stanu wojennego • wskazuje na mapie Katowice

<p>3. opór społeczny w okresie stanu wojennego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego • omawia wydarzenia związane z pacyfikacją kopalni „Wujek” • charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” • dostrzega znaczenie wręczenia nagrody Nobla Lechowi Wałęsie w 1983 r. • ocenia, czy słusznie stan wojenny uważany jest za kontrowersyjne wydarzenie w historii Polski
<p>37.Lekcja powtórzeniowa. Polska Rzeczpospolita Ludowa</p> <p>Zagadnienie: czasy PRL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1956 r., 1965 r., 1966 r., 1968 r., 1970 r., 1976 r., 1978 r., 1979 r., 1980 r., 13 grudnia 1981 r., 1983 r. • zna postaci: Stefan Wyszyński, Wiesław Gomułka, Józef Cyrankiewicz, Edward Ochab, Zbigniew Godlewski, Edward Gierek, Stefan Kisielewski, Kazimierz Górski, Ryszard Szurkowski, Wojciech Fibak, Irena Szewińska, Mirosław Hermaszewski, Lech Wałęsa, Anna Walentynowicz i inni • rozumie pojęcia: odwilż, Milenium, Tysiąclecie, mała stabilizacja, poznański czerwiec, rehabilitacja, aparat partyjny, ZOMO, SB, list otwarty, Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, Układ Warszawski, cenzura, bibuła, drugi obieg, KOR, WZZ, MKS, NSZZ „Solidarność”, porozumienia sierpniowe, internowanie, stan wojenny, sankcje gospodarcze, pacyfikacja • umie wskazać na mapie Poznań, Katowice, Radom, Gdańsk, Szczecin i inne miejsca związane z protestami społecznymi z czasów PRL; • wymienia zjawiska świadczące o odwilży w Polsce • wymienia przykłady działań opozycji i metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów • wymienia główne obszary działalności NSZZ „Solidarność” • opisuje przejawy złagodzenia polityki antykościelnej w czasach odwilży • omawia, na czym polegało zaostrzenie polityki władz wobec Kościoła na początku lat 60. • omawia najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego • dokonuje charakterystyki wystąpień społecznych w Polsce w latach 1956–1981 oraz omawia, jaki były ich przyczyny, przebieg i konsekwencje • charakteryzuje życie codzienne w czasach Gomułki i Gierka • charakteryzuje spór wokół obchodów Milenium państwa polskiego • charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” • wyjaśnia, na czym opierała się polityka gospodarcza Polski za rządów Gierka • dostrzega znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich dla pojednania polsko-niemieckiego po II wojnie światowej, znaczenie wyboru Polaka Karola Wojtyły na tron papieski oraz wagę wręczenia nagrody Nobla Lechowi Wałęsie w 1983 r. • analizuje politykę Gierka, Gomułki i Jaruzelskiego ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do protestujących

	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce • ocenia, czy słusznie stan wojenny uważany jest za kontrowersyjne wydarzenie w historii Polski • ocenia działania Gomułki, Gierka i Jaruzelskiego
<p>38.Kryzys wewnętrzny ZSRS</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przyczyny kryzysu gospodarczego ZSRS 2. wojna w Afganistanie 3. wyścig zbrojeń 4. rządy Michaiła Gorbaczowa 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1985 r., 1986 r. • zna postaci: Leonid Breżniew, Michaił Gorbaczow, Ronald Reagan • rozumie pojęcia: mudżahedin, wyścig zbrojeń, głośność, pierestrojka • wskazuje na mapie Czarnobyl • omawia wydarzenia związane z katastrofą atomową w ZSRS i ich skutki • wymienia przyczyny kryzysu gospodarczego w ZSRS na początku lat 80. • wyjaśnia, czym był wyścig zbrojeń oraz wskazuje, kto i z jakich powodów go rozpoczął • omawia, jakie konsekwencje dla ZSRS miał udział w konflikcie w Afganistanie • charakteryzuje reformy przeprowadzone przez Gorbaczowa • analizuje proces powolnego upadku ZSRS
<p>39.Upadek PRL i narodziny III RP</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ostatnie lata PRL 2. okrągły stół 3. wybory parlamentarne w 1989 r. 4. rządy Tadeusza Mazowieckiego 5. narodziny III RP 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: czerwiec 1989 r., 1990 r. • zna postaci: Ryszard Kaczorowski, Lech Wałęsa, Tadeusz Mazowiecki, Jacek Kuroń, Adam Michnik, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Aleksander Kwaśniewski, Leszek Miller • rozumie pojęcia: okrągły stół, wybory powszechne • omawia okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole • wymienia najważniejsze osoby biorące udział w obradach okrągłego stołu • wymienia główne postanowienia podjęte podczas obrad okrągłego stołu • omawia wyniki i skutki wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 r. • dostrzega znaczenie wydarzeń 1989 r. dla kształtowania III RP
<p>40.Jesień Narodów</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kryzys w krajach bloku wschodniego 2. Jesień Narodów w Czechosłowacji, Niemczech, Rumunii i na Węgrzech 3. rozwiązanie Układu Warszawskiego i RWPG 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1989 r. • zna postaci: Václav Havel, Nicolae Ceaușescu • rozumie pojęcia: Jesień Narodów, aksamitna rewolucja • wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w ZSRS wpłynęły na upadek rządów komunistycznych w krajach bloku wschodniego • wskazuje na mapie kraje objęte wydarzeniami Jesieni Narodów • omawia proces demokratyzacji na terenie Węgier, NRD, Czechosłowacji i Bułgarii • opisuje wydarzenia związane z rewolucją w Rumunii • dostrzega symboliczne znaczenie upadku muru berlińskiego
<p>41.Rozpad ZSRS, Czechosłowacji i Jugosławii</p> <p>Zagadnienia:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1991 r., 1992–1995 • zna postać Michaiła Gorbaczowa • rozumie pojęcie aksamitnego rozvodu

1. Rozpad ZSRS i jego następstwa 2. rozpad Czechosłowacji 3. rozpad Jugosławii	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie nowo powstałe państwa • wyjaśnia, jak doszło do powstania Wspólnoty Niepodległych Państw • opisuje okoliczności odzyskania niepodległości przez kraje bałtyckie • omawia wydarzenia związane z rozpadem Jugosławii
42.III Rzeczpospolita Zagadnienia: 1. przemiany w życiu politycznym w Polsce w latach 90. i w pierwszej dekadzie XXI w. 2. Konstytucja RP z 1997 r. 3. wejście Polski do UE	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1990 r., 1991 r., 1997 r. • zna postaci: Jan Olszewski, Aleksander Kwaśniewski, Lech Wałęsa, Hanna Suchocka, Bronisław Komorowski, Lech Kaczyński • rozumie pojęcia: lustracja, SLD, PSL, PiS, PO • wymienia najważniejsze zmiany wprowadzone przez rząd Tadeusza Mazowieckiego • omawia zmiany na polskiej scenie politycznej na początku lat 90. • charakteryzuje przemiany ustrojowe w latach 1989–1997 • charakteryzuje najważniejsze treści zawarte w Konstytucji III RP • analizuje przemiany obozu politycznego wywodzącego się z Solidarności
43.Przemiany gospodarczo-społeczne w Polsce po 1989 r. Zagadnienia: 1. reformy gospodarki III RP 2. koszty społeczne reform 3. życie kulturalne i edukacja w III RP	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1989 r. • zna postaci: Leszek Balcerowicz, Wisława Szymborska, Andrzej Wajda, Roman Polański, Krzysztof Kieślowski • rozumie pojęcia: gospodarka rynkowa, restrukturyzacja, prywatyzacja, inflacja • omawia sytuację gospodarczą Polski w momencie przejęcia rządów przez gabinet Tadeusza Mazowieckiego • wyjaśnia, na czym polegał plan Balcerowicza • wskazuje trudności, jakie pojawiły się w trakcie realizacji planu Balcerowicza • porównuje modele gospodarki polskiej przed i po 1989 r. • podaje przykłady pozytywnych i negatywnych zmian w życiu Polaków po 1989 r. • analizuje, dlaczego Polska pod koniec XX w. wciąż znajdowała się na niższym poziomie rozwoju gospodarczego niż kraje zachodnie
44.Polska w NATO i Unii Europejskiej Zagadnienia: 1. kierunki polskiej polityki zagranicznej 2. znaczenie i konsekwencje opuszczenia ziem polskich przez Armię Rosyjską	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1999 r., 2004 r. • zna postaci: Jan Nowak-Jeziorański, Zbigniew Brzeziński • rozumie pojęcia: Trójkąt Weimarski; Trójkąt Wyszehradzki, Grupa Wyszehradzka • wymienia sąsiadów III RP • omawia główne etapy integracji Polski ze strukturami NATO • omawia główne etapy integracji Polski z UE • dostrzega znaczenie i konsekwencje opuszczenia Polski przez wojska rosyjskie • charakteryzuje stosunki Polski z nowymi sąsiadami • ocenia politykę zagraniczną III RP
45.Lekcja powtórzeniowa. Polska i świat na przełomie XX i XXI wieku	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1985 r., 1986 r., 1989 r., 1990 r., 1991 r., 1992–1995, 1997 r., 1999 r., 2004 r. • zna postaci: Leonid Breżniew, Michaił Gorbaczow, Ronald Reagan, Václav Havel, Nicolae Ceaușescu, Ryszard Kaczorowski, Lech Wałęsa, Tadeusz Mazowiecki, Jacek Kuroń, Adam

Zagadnienia:

1. proces rozpadu ZSRS
2. przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989–1991
3. narodziny III RP
4. miejsce Polski we współczesnym świecie

Michnik, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Aleksander Kwaśniewski, Leszek Miller, Jan Olszewski, Hanna Suchocka, Bronisław Komorowski, Lech Kaczyński, Leszek Balcerowicz, Wisława Szymborska, Andrzej Wajda, Roman Polański, Krzysztof Kieślowski, Jan Nowak-Jeziorański, Zbigniew Brzeziński

- rozumie pojęcia: mudżahedin, wyścig zbrojeń, głośność, pierestrojka, Jesień Narodów, aksamitna rewolucja, aksamitny rozwód, lustracja, gospodarka rynkowa, restrukturyzacja, prywatyzacja, inflacja, okrągły stół, wybory powszechne, Trójkąt Weimarski; Trójkąt Wyszehradzki, Grupa Wyszehradzka, SLD, PSL, PiS, PO
- wymienia sąsiadów III RP;
- wymienia najważniejsze osoby biorące udział w obradach okrągłego stołu i główne postanowienia podjęte podczas obrad
- wymienia przyczyny kryzysu gospodarczego w ZSRS na początku lat 80.
- wskazuje na mapie Czarnobyl, kraje objęte wydarzeniami Jesieni Narodów i nowo powstałe u schyłku XX w. państwa w Europie
- omawia wydarzenia związane z katastrofą atomową w ZSRS i ich skutki
- omawia, jakie konsekwencje dla ZSRS miał udział w konflikcie w Afganistanie
- omawia okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole
- omawia wyniki i skutki wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 r.
- omawia proces demokratyzacji na terenie Rumunii, Jugosławii, Węgier, NRD, Czechosłowacji, Bułgarii i krajów bałtyckich
- omawia zmiany na polskiej scenie politycznej w latach 90. i na początku XXI w.
- omawia główne etapy integracji Polski ze strukturami NATO i UE
- wyjaśnia, czym był wyścig zbrojeń oraz wskazuje, kto i z jakich powodów go rozpoczął
- wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w ZSRS wpłynęły na upadek rządów komunistycznych w krajach bloku wschodniego
- charakteryzuje reformy przeprowadzone przez Gorbaczowa
- charakteryzuje przemiany gospodarcze w III RP i porównuje je z sytuacją panującą przed 1989 r.
- charakteryzuje najważniejsze treści zawarte w Konstytucji III RP
- charakteryzuje stosunki III RP z nowymi sąsiadami
- dostrzega znaczenie wydarzeń 1989 r. dla kształtowania III RP
- analizuje proces powolnego upadku ZSRS
- analizuje, dlaczego Polska pod koniec XX w. wciąż znajdowała się na niższym poziomie rozwoju gospodarczego niż kraje zachodnie
- ocenia politykę zagraniczną III RP

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w pełni opanował zakres wiedzy i umiejętności, określony w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych w zakresie zawartym w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Zna wszystkie wymagane pojęcia. Potrafi samodzielnie wyjaśniać przyczyny i skutki wydarzeń, zjawisk i procesów. Dostrzega prawidłowości. Analizuje podobieństwa i różnice. Umie formułować rozbudowane opinie, posługując się logiczną argumentacją.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w bardzo dużym stopniu opanował zakres wiedzy i umiejętności, określony w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych w zakresie zawartym w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Zna całą wymaganą faktografię. Potrafi budować ciągi przyczynowo-skutkowe. Samodzielnie formułuje opinie i wnioski. Potrafi uzasadnić swoje zdanie, posługując się trafnie dobranymi, logicznymi argumentami.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w dużym stopniu opanował zakres wiedzy i umiejętności, określony w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Dobrze posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych w zakresie zawartym w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Zna wszystkie wymagane pojęcia i terminy. Swobodnie porusza się w omawianych treściach. Umiejszcawia fakty w czasie i przestrzeni. Samodzielnie wykonuje zadania (z wyjątkiem tych o wysokim stopniu trudności). Samodzielnie formułuje opinie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował podstawowy zakres wiedzy i umiejętności, określony w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Poprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych w zakresie zawartym w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Zna podstawowe pojęcia i terminy. Umiejszcawia podstawowe fakty w czasie i przestrzeni. Wykonuje zadania o średnim stopniu trudności.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który ma braki w zakresie wiadomości i umiejętności, określonych w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania, ale braki te nie uniemożliwiają mu dalszego kształcenia. W stopniu dopuszczającym posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych w zakresie zawartym w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Uczeń zna najprostsze pojęcia. Wymienia podstawowe fakty, dotyczące omawianego tematu.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymaganego zakresu wiedzy i umiejętności, określonego w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Nie zna podstawowych pojęć i terminów. Nie potrafi rozwiązać, nawet przy pomocy nauczyciela, zadań o elementarnym stopniu trudności w zakresie zawartym w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów na lekcjach historii.

1. Formami pracy ucznia podlegającymi ocenie i sposobami ich oceny są: 1) odpowiedź ustna ucznia; 2) kartkówka dotycząca materiału z

maksymalnie trzech ostatnich tematów realizowanych, nie musi być zapowiadana; 3) pisemne prace kontrolne – prace klasowe (sprawdziany), obejmujące wiedzę i umiejętności z danego działu programowego lub większą partię materiału określoną przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, termin i zakres winien być odnotowany w dzienniku lekcyjnym; 4) zadania i ćwiczenia wykonywane samodzielnie na zajęciach edukacyjnych, przy tablicy 5) praca na lekcji – wykonywanie zadań i ćwiczeń, samodzielnie napisane notatki, prace w postaci dłuższych wypowiedzi pisemnych lub samodzielnie rozwiązane zadania w zeszytach lub na karcie pracy - wykonane w czasie lekcji; 6) zadania, ćwiczenia i inne prace - wykonane jako praca domowa w zeszytach; 7) prezentacja pracy zespołowej; 8) wytwory, referaty, prezentacje lub doświadczenia; 9) inne aktywności wynikające ze specyfiki przedmiotu.

2. W sytuacji, o której mowa w punkcie 5 i 6, nie ocenia się estetyki prowadzenia zeszytu, lecz zadanie, w komentarzu do oceny nauczyciel ma prawo skomentować czytelność i formę zapisu.
3. W odpowiedzi ustnej ocenie podlega: 1) znajomość zagadnienia; 2) precyzja, jasność; 3) oryginalność ujęcia tematu.
4. W pracy pisemnej ocenie podlega: 1) zrozumienie tematu; 2) znajomość opisywanych zagadnień; 3) konstrukcja pracy i jej forma graficzna; 4) język.
5. Odpowiedź ustna sprawdza stopień opanowania bieżącego materiału, zagadnienia z maksymalnie trzech ostatnich lekcji lub z całego działu w przypadku powtórzenia wiadomości.

III. Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z historii.

1. Za przewidywaną roczną ocenę klasyfikacyjną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia, zgodnie z terminem i trybem ustalonym w statucie szkoły.
2. Uczeń lub jego rodzice mogą ubiegać się w terminie nie dłuższym niż 3 dni od otrzymania informacji o przewidywanych rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej. Wniosek o możliwość pisania dodatkowego rocznego sprawdzianu wiedzy i umiejętności, zwanego dalej dodatkowym sprawdzianem, powinien zawierać uzasadnienie. Wniosek składa się w sekretariacie szkoły.
3. Dyrektor ustnie przekazuje prośbę o podwyższenie oceny nauczycielowi prowadzącemu dane zajęcia edukacyjne, z prośbą o przygotowanie dodatkowego rocznego sprawdzianu oraz informuje nauczyciela tego samego lub pokrewnego przedmiotu o konieczności weryfikacji sprawdzianu oraz obecności w czasie pisania przez ucznia sprawdzianu i sposobu sprawdzania pracy ucznia.
4. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia ustala termin pisania sprawdzianu z uczniem, a następnie przez dziennik elektroniczny lub telefonicznie przekazuje rodzicom ucznia informacje o terminie oraz formie dodatkowego sprawdzianu. Informację o powiadomieniu rodziców nauczyciel prowadzący dane zajęcia zapisuje w dzienniku elektronicznym.
5. Dodatkowy sprawdzian ma formę pisemną i obejmuje wymagania na wszystkie oceny edukacyjne, określone w wymaganiach edukacyjnych.
6. Dodatkowy sprawdzian wiedzy i umiejętności odbywa się najpóźniej na trzy dni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej, a wyniki sprawdzianu muszą być przedstawione dyrektorowi szkoły najpóźniej dzień przed zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.
7. Zasady konstrukcji są takie jak przy konstruowaniu innych prac pisemnych i zostały ustalone w statucie.
8. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia przygotowuje dodatkowy sprawdzian wiedzy i umiejętności i przekazuje go do zweryfikowania zgodnie z zasadami opisanymi w ust. 9.

9. Sprawdzian konstruowany i sprawdzany jest przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia, ale jego struktura, normy % do ustalenia oceny oraz sposób sprawdzania pracy są weryfikowane przez innego nauczyciela uczącego tego samego przedmiotu lub przedmiotu pokrewnego, a jeżeli takiego nauczyciela nie ma w szkole, weryfikacji dokonuje dyrektor.
10. Sprawdzian przeprowadza się w obecności innego nauczyciela, który zweryfikował poprawność tego sprawdzianu.
11. Weryfikacja, o której mowa w ust. 9, potwierdzona zostaje czytelnym podpisem nauczyciela weryfikującego na proponowanym sprawdzianie i na sprawdzonej pracy.
12. Wyniki dodatkowego sprawdzianu wiedzy i umiejętności są ostateczne.
13. Oceniony sprawdzian zostaje dołączony do dokumentacji wychowawcy oddziału, a ocenę nauczyciel prowadzący dane zajęcia wpisuje do dziennika elektronicznego.
14. Poprawa oceny rocznej następuje w przypadku, gdy sprawdzian został napisany na wyższą ocenę niż ocena przewidywana, wtedy nauczyciel wystawia ocenę roczną zgodną z oceną na dodatkowym rocznym sprawdzianie wiedzy i umiejętności.
15. Ocena roczna ustalona w wyniku dodatkowego sprawdzianu wiedzy i umiejętności nie może być niższa od oceny przewidywanej niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.